

Zilahy Gyula botrányai.

— Fölmondták a debreceni szinigazgató szerződését)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Debrecen, december 30.

Jelentette már az *Aradi Közlöny*, hogy Zilahy Gyula szinistársulata válságba jutott. Vasárnap délután a színház ügyének szarálása céljából kiküldött bizottság a polgármester elnöklésével ülésezett, amelyen *Ditrői Mór*, az országos színegyesület képviselőjében is megjelent. A gyűlésen szenvedélyes kifakadások hangzottak el Zilahy ellen.

Schwartz Vilmos, a debreceni Korona Takarékpénztár igazgatója, egyike a leginkább érdekelt feleknek, ajánlatot tett, hogy a színház anyagi ügyeinek vezetését elvállalja a Zilahy Gyula rezimjének másfelesztendeje alatt, a készkiadások után fennmaradó többletet az adósságok rendezésére fordítja. Maga vállalja a kiegyenlítést a hitelezőkkel.

Freund Jenő dr. nem híve az ilyen egyoldalu elintőzésnek.

— Itt — ugymond — nem hitelezők, hanem a nagyközönség érdekeit kell elsősorban szem előtt tartanunk. Már pedig ebben az esetben a színház névéja első sorban a hitelezők érdekeitől lenne veszélyeztetve. Ezért — bár indítványt nem tesz — az előterjesztett kibontakozás ellen foglal állást.

Márk Endre udvari tanácsos, bizottsági tag cáfolja azon érveket, mintha Zilahy a mostani rossz viszonyok tették volna tönkre. Zilahy nem a mai viszonyok tették tönkre, hanem 160—200.000 korona adóssággal jött már Aradról is ide. Megadták a módot Zilahynak, hogy rendet teremtsen társulatánál és tisztességes előadásokat. Bár leszámoltathattak volna vele, oly súlyos szerződésértékeket követelt el társulata szervezésénél, mégis keresték számára a tisztességes visszavonulást. — Ebből a célból küldtek ki azt az elbizottságot, mely könyveit megvizsgálta és tárgyalásokat kezdett a hiányok pótlására.

— És ekkor — mondja — kitűnt, hogy a szinigazgatás pompás üzlet, melyre a legjobb szakemberek is örömmel vállalkozhatnak. Mert míg a színház bevételé a mai rossz időkben is 17.000—20.000 korona havonként, a szinigazgató személyi rezsije 16.000 korona. Ezenfelül azonban még 96 ezer korona bérletet is biztosít a város közönsége az igazgatóknak. Aki tehát ily körülmények között borul fel, az elvesztette maga alól a bizalom talaját, érdemtelen lett a támogatásra s vele szemben csak egy kötelesség van: — a szinigazgatók megvédelmzése.

Indítványozza, hogy a város most már erélyesen vegye kezébe a megodás vesszejét. Zilahy Gyulát távolítsa el a színházi vezetés éléről s mint erkölcsileg, anyagilag megbízhatatlannal, a szerződést vele szemben mondja fel. Más megoldást nem talál, mert ha Zilahy a helyén marad, ez maga deprimálja az egész szezon anyagi, erkölcsi sikerét. Kezelje a színházat maga a város.

Szentkirályi Zoltán: Az országban a debreceni színház a legjobb, de Zilahy Gyula a legrosszabb szinigazgató!

Freund Jenő szerint *Schwartz Vilmos* ajánlata semmi körülmények között sem alkalmas a kibontakozásra. Indítványozza:

— Helyezkedjék a szinügyi bizottság, a városi tanács és az ötsz bizottság álláspontjára, mely szerint a hitelezők egyezzenek bele abba, hogy oly egyén bizassék meg a színház adminisztratív vezetésével, akiben úgy a hitelezők, mint a városi tanács megbiznak s aki úgy a színház erkölcsi, mint a hitelezők anyagi érdekeit szolgálja tudja. *Szeptemberre pályázatot hirdetnek a színházra*. Adjanak erre a kibontakozási lehetőségre a hitelezőknek január 31-ig haladékat s ha akkor sem történik egyezés, mondják fel a színházat. Így Zilahy is meg lesz mentve, mert megmarad a társulat névleges direktorának s a hitelezők is kapnak részleges fedezetet követeléseikre, melyet másként egészben elvesztenek.

Ezt az indítványt a bizottság szótöbbséggel el is fogadta s ezzel a színház válságának végleges rendezését január 31-éigre toltta ki.

Utastotta a bizottság a színház vezetőségét, hogy a szinistapon közölje a közönséggel, hogy a hátralékos bérleti összeget e hó tizedike előtt nem kell befizetni.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az autobus viteldij fölemelése. Január elsejével kellene az autobuszokon a tarifa emelést végrehajtani. A közgyűlés határozatát a tanács felterjesztette a belügyminiszterhez jóváhagyás céljából, de eddig a kormányhatóság részéről intézkedés nem történt és ezért a viteldijakat az említett napon emelni nem lehet. *Szathmáry Károly* gépüzem-igazgató kijelentette tudósítónknak, hogy január elsején az egyszeri utazásra szóló jegyeket a ma is érvényben levő 12 fillérért árusíttatja, mert a miniszteri jóváhagyás nélkül tarifát emelni nem lehet. Minthogy azonban a jóváhagyás már sokáig nem késhetik, a bérlet jegyek árát már a jövő hónap elsejétől 10 koronában szabja meg, és ha a hónap végéig sem erősíti meg a miniszter a közgyűlés határozatát akkor a vállalat a bérletnek a négy koronát visszafizeti. Ez ügyben a következő sorokat kaptuk: Az autobuszt bojkottálni szándékozó bérletet ez uton tájékoztatjuk, hogy a városi közgyűlésen hozott viteldijemelési határozatra vonatkozó válasz a belügyminisztériumtól máig sem érkezett le. Illetékes helyen csupán ennyit mondtak. Ezen begombolkozott feleletből azonban sejthető, hogy felsőbb helyen igenis alaposabban foglalkoznak a polgárság érdekeit és a város kasszáját egyaránt fenyegető autobus díjemelésekkel, mert a bérlet a részletről beadott fellebbezésben szakszerű számadatokkal támogatott ellenérvekkel kérelmeztek a túlmagas viteldijelés mérséklését. Amíg ez ügyben a belügyminiszteri döntés nincs, addig az autobusigazgatóság sem emelheti a viteldijakat. Ha azonban mégis megtenné ezt, az esetre felhívjuk az autobusz bérletet, hogy váltsuk be fogadalmunkat és bojkottáljuk az autobuszjáratokat. Majd ha látják az érdekeinket cseppet sem védő városatyák, hogy egyik hónapban úgy, mint a másikban 500—600 autobus bérlet helyett alig 100 bérlet, sőt a nyári hónapokban ennél is kevesebb lesz, akkor fontolóra veszik belátástalan határozatuknak káros következményét. Mint ez pár esztendővel ezelőtt is történt. Az autobusz bérlet bizottsága.

A januári közgyűlés sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1913. évi január hó 8-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 1. Polgármester havi jelentése. 2. Polgármester előterjesztése az aradi m. kir. gazdasági felügyelőség vezetőjének a törvényhatósági és közigazgatási bizottságok tagjainak névsorába való beiktatása tárgyában. 3. A központi választmány jelentése az 1913. évre érvényes képviselőválasztók névjegyzékének bemutatása tárgyában. 4. Polgármester jelentése az 1913. évre érvényes legtöbb adófizető törvényhatósági bizottsági tagok sorába pótlólag behívása tárgyában. 5. Az igazoló választmány jelentése az üresedésben volt törvényhatósági bizottsági tagsági helyek betöltése tárgyában. 6. A székesfőváros közönsége átirata a betegápolási pótdadó felemelése ellen bonyújtott feliratát hasonló felirattal leendő támogatás végett. 7. Fehérvári Géza és Almási Pál róm. kat. kántorok kérvénye fizetésemelés és lakbérilletmény megállapítása tárgyában. 8. A városi tisztviselők kérvénye az 1912. évi LVIII. t. c. 17. § a értelmében a lakbérének a naptári év szerinti folyósítása tárgyában. 9. Az államépítészeti hivatalnak átirata az Arad—soborsini ut 1 kilométer 210 m. hosszú részének (Rádai-ut) állami utként való átadása iránt. 10. A tanácsnak javaslata a Maros balpartján lévő 3 hold 916 □ ölnyi területnek bérbevétele iránt. 11. Hunyadvármegyének átirata a sármási földgazdnak Aradra leendő elvezetése iránt. 12. A tisztviselőség betérjeszti az Andrási Károly és fiaival vasanyagok, Pichler Sándorral papírreműek, Reich B. Károlyval kötélárúk, Weiniger Zsigmonddal faanyagok, Eles Árminnal világítási

anyagok, Färber Lajossal fertőtlenítő szerek szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 13. U. az betérjeszti Sztanity Györggyel kőalapos utak készítése, Macsinik Illéssel és Krecza Sebővel földhaszonbérlet iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 14. U. az betérjeszti Hönig Ottóval és Márton Ferenccel telekvétel iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 15. U. az betérjeszti a Patófi csárdának bérlete iránt ifj. Kasztora Pállal kötött szerződést jóváhagyás végett.

Meghalt

a német külügyi államtitkár.

— Kiderlen-Waechter halála. —

Távirati tudósítás.

Berlin, december 30.

Stuttgarban ma reggel hirtelen meghalt *Kiderlen Waechter*, a német bírcdalom külügyi államtitkárja. Testvérénél, *Gemmingen* bárónénál töltötte a karácsonyt és ott érte utól a halál. Hatvan éves volt és élete tele volt munkával és sikerrel. Az alább olvasható berlini táviratból legjobban kitűnik, hogy mit vesztett a német politika *Kiderlen Waechter* halálával. Halálának körülményeiről a következő táviratot kaptuk *Stuttgarból*:

Kiderlen Waechter külügyi államtitkár, mint minden esztendőben, az idén is testvérhugánál, *Gemmingen* bárónénál töltötte a karácsonyt. Pénteken este a külügyminiszter látogatóban volt ismerősöknél, ahol erős szívgörését kapott. Azonnal orvost hívtak, aki megállapította, hogy a miniszter állapota igen komoly. Szombaton több orvos tanácskozott a beteg állapotáról és egyértelműen megállapította, hogy *Kiderlen* állapota igen veszélyes. Szombaton este a külügyminiszter elvesztette eszméletét és azóta alig tért magához. Ma reggel hét óra ötven perckor meghalt a nélkül, hogy eszméletét visszakapta volna. Temetése csütörtökön délután *Stuttgarban* lesz.

Berlinből ezt jelentik: *Kiderlen Waechter* halálának híre mindenütt nagy megdöbbenést keltett, annál is inkább, mert a miniszter betegségének előjeléről eddig semmit sem tudtak. *Kiderlen Waechter* egészségesen utazott *Stuttgarba* és új esztendő után akart visszatérni *Berlinbe*. A külügyminiszter haláláról azonnal értesítették a *Potodamban* tartózkodó császárt. *Vilmos* császár magához kérte *Zimmermann* osztályfőnököt, aki *Kiderlen Waechter* távollétében a minisztériumot vezette és megbizta a külügyminisztérium ügyeinek ideiglenes intézésével. *Kiderlen Waechter* halálát politikai és diplomáciai körökben igen súlyos veszteségnek mondják. Hivatalos körök azt mondják, hogy Németországot *Kiderlen-Waechter* halálával sokkal nagyobb csapás érte, mint a közönség gondolná. Halála annál érzékenyebben sújtja a német külügyi politikát, mert igen sok német diplomata a *Kiderlen Waechterrel* folytatott eszmecsere alapján majdnem kizárólag *Kiderlen* személyes főfogását képviselte a diplomáciában. Nagy gondot okoz az utód kérdése is s azt hiszik, hogy rövid időn belül aligha fognak alkalmas férfit találni *Kiderlen-Waechter* helyére. Hir szerint a külügyminiszteri állásra elsősorban *Bernsdorff* gróf washingtoni német nagykövet jöhet számításba.

Kiderlen-Waechter 1852-ben született. Egy a tizenharmadik század végén nemesített württembergi családnak volt a sarjadéka. Az 1870—71-iki német-francia háborút mint önkéntes küzdötte végig. Jogi tanulmányainak elvégzése után 1879-ben került a külügyi hivatalba, ahonnan a pétervári német nagykövetséghez neveztek ki harmadik titkárral, 1884-ben pedig másodtitkár lett. 1886-tól 88-ig *Konstantinápolyban* működött, azután *Berlinben* a külügyi hivatalba került vissza. A *Bismarck* ellen ez időben folyt intrikákból kifolyóan élesen összetűzött *Polstori* szerkesztővel s párbajt is vívott vele, melyben a szerkesztő súlyosan megsebesült; miokkettőjüket elítélték a párbajt után. *Kiderlen* ezután a *Hanza-államoknál* volt követ, majd ugyane minőségben *Koppenhágába* ment, ahol 1900-ig maradt. Ez évben *bukaresti* követé neveztek ki, amely állásában sok érintkezésre nyílt módja *Marschall* báró *Konstantinápolyi* német nagykövettel. A külügyi államtitkári állásra 1910-ben hívták meg. Schön államtitkár utódképen. Mint államtitkárnak legnagyobb munkája volt a marokkói szerződés létrehozatala,

amely Cambon francia nagykövettel való több hetes tanácskozás után jött létre.

Stuttgarterből jelentik: Kiderlen Waechter külügyi államtitkár elhunyt alkalmából a gyászoló családhoz fejedelmektől és kormányoktól már számos részvét távirat érkezett. Az első táviratot Vilmos császár küldötte.

Berlin: Kiderlen Waechter államtitkár est-törtökön fogják temetni Stuttgartban. A külügyi államtitkárságra a legkomolyabb jelöltek gróf *Bernstorff* washingtoni nagykövete, *Lichnowsky* herceg londoni nagykövete és *Busche* helyettes államtitkár.

A külföld hatalmas államférfiai és diplomatai között Magyarország kevésszámú barátai sorába számíthatunk Kiderlen Waechter t. Nemcsak érdeklődött a magyarság iránt, hanem igyekezett alaposan megismerni a mi bonyodalmas közjogi és politikai viszonyainkat. A magyar politikával közvetlenül sohasem volt konnexiója, mert Kiderlen Waechter betartotta a formákat, de ha alkalma kínálkozott, mindig igyekezett kimutatni őszinte magyarbarátságát. Néha szinte tüntetőleg hangsúlyozta rokonérzését velünk szemben. A múlt év augusztus 2-án, amikor a svéd újságírók tesztültek voltak Berlinben, a banketjükön egy magyar is megjelent. Ennek a magyar újságírónak köszöntésére válaszolva Kiderlen Waechter rendkívül hízegően nyilatkozott a magyarokról. A magyar gavallérságról beszélt s ezt mondotta:

Was gesellschaftliche Formen und Maniere anbelangt, von Ihnen könnte manche Nation lernen.

Egész diplomáciai pályafutása alatt élénk összeköttetést tartott fenn a monarchia diplomatáival, akik közt igen sok kitűnő magyar mágnással megismerkedett. Ezekkel való barátságát féltve őrizte és mélyítette s a magyar diplomatákat nem egyszer látta vendégül asztalánál.

TANÜGY.

(—) A tanuló ifjuság rajzkiállítás. Az „Aradi Képző és Iparművészeti Társulat” által a tanuló ifjuság körében hirdetett rajzpályázat várakozáson felül sikerült. Mintegy 120 rajz, aquarel, olajfestmény és tollrajzot küldött be az ifjuság. Egyesek munkáin határozott művészi tehetőség nyilatkozik meg. Vasárnap délelőtt döntött a kiküldött bizottság a díjak odaítéléséről. Tekintettel a sok és sikerült pályamunkára, a zsüri a tervbe vett három díj helyett hat díjat létesített. E díjakat a következők nyerték el: I. díj 40 korona kapta Steigenberger Ferenc főreáliskola VIII. oszt. tanuló. „Eldre” jeligés olajfestményével (Munkás.) II. díj 30 korona elnyerte Molnár Pál főreáliskola VI. oszt. tanuló. „Battonyai ménes” jeligés olajfestményével. III. díj 25 korona kapta Medveczky Margit főgimn. VII. oszt. tanuló. „Dum spiro, spero” jeligés olajfestményével (Kakadu.) IV. díj 20 korona nyerte Weinzierl Aurel főgimn., VI. oszt. tanuló. „Macte” jeligés vízfestményével (Esthangulat.) V. díj 15 korona kapta Tabakovits György főreáliskola VI. oszt. tanuló. „Huzd meg” jeligés ceruzarajzaival, végül a 10 koronás VI. díjat szobrászati munkáiért Rubinstein Jakab főgimnázium VIII. oszt. tanuló nyerte el. A polgári leány iskola növendékei 39 darab rajzzal szerepeltek a kiállításon. Minthogy azonban a pályázati hirdetésben határozottan ki volt kötve, hogy az ifjuság az iskolán kívül, felügyelet nélkül, magán szorgalomból készített rajzokkal pályázhatik, s minthogy e kollektív a pályázati hirdetés ezen feltételének nem felelt meg, a zsüri e rajzokat nem díjazhatta, hanem általános dicséretben részesítette. Munkáikért külön dicséretet nyertek: Szerény Iván főgimn. VIII. oszt. tanuló., Hopp Ernő főreálisk. VIII. oszt. tanuló., Rózsa Ferenc főreálisk. IV. éves növendék, Miskovits János főreálisk. II. oszt. tanuló. A kiállítás e hó

31-én d. u. zárul. A kiállító ifjuság rajzait d. u. 3 órakor átveheti a kiállítás helyiségében. A pálya díjakat az egyes iskolák igazgatói fogják a nyerteseknek kiosztani.

Művészház a bakkarához.

(Botrány egy művészegyesületben. — Iványi-Grünwald lemondása.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, december 30.

A fővárosi művészek körében nagy kavargás és botrány van készülőfélben. A művészház alelnöke *Iványi-Grünwald* Béla festőművész ma este levélben bejelentette lemondását a művészház elnökének, *Teleky Géza* grófnak. A lemondás háttérében igen botrányos okok találhatók fel. A művészház igazgatója, *Rózsa Miklós* ugyanis olyan tendenciával intézte a művészház ügyeit, amelyek *Grünwald* Bélára nézve séremségek voltak. Leginkább azt kifogásolta az alelnök, hogy *Rózsa Miklós* bizonyos adminisztratív dolgokat rejtegetett előtte. A művészház legutóbb megvásárolta a *Rózsa-utca* és a *Bem-utca* sarkán levő *Zichy* féle palotát, amelyben kiállítást rendezett és egyes helyiségeit átadta a *Művészklub*ba.

Nyílt titok volt a művészek körében, hogy a klub tulajdonképpen kártyabarlang lesz, amely bakkarajzok védelmére akarja alapítani további sorát. *Grünwald* Bélának ez az idea nem tetszett és mindenáron megakartá akadályozni a kártyabarlang akcióba lépését. Tudomására jutott, hogy *Rózsa Miklós* igazgató az ő hozzájárulása és megkérdezése nélkül bérebeadta a leendő kártyabarlang pinkáját egy francia konzorciumnak évi 200 ezer koronáért.

A lemondás igazi oka ebben keresendő és a lemondással azt reméli elérni *Grünwald* Béla, hogy megakadályozza a klubnak kártyabarlanggá való lealacsonyítását. A lemondás ténye ma este elterjedt a művészek körében. A Japán kávéházban értesültek az ő körükben szenzációs eseményről és valószínű, hogy el is éri *Grünwald* célját és nem fog megalakulni a művészklub című kártyabarlang.

Budapestről jelentik: *Iványi-Grünwald* Bélának *Teleky Géza* grófnak intézett levelében amelyben a Művészháznál viselt alelnöki állásáról való lemondását jelenti be, kijelenti, hogy lemondásának egyedli oka, hogy a jelenlegi igazgató egyénisége iránt nem viseltetik kellő bizalommal, mert az igazgató személye az okozója az örökös rázkódtatásoknak.

A szervező bizottság valamennyi tagja ma este szintén levélben jelentette be az elnöknek, hogy lemondanak tisztségükről.

Szinyey-Merse Pál nyilatkozatot tesz közzé, amelyben kijelenti, hogy azzal a ténnyel, hogy a szervező bizottság lemondott működésének folytatásáról, természetesen az alakuló közgyűlés is feloszlott és a meghívottak belépési nyilatkozata tárgytalanná lett.

Az adótörvények elhalasztása. *Nagyváradról* jelentik: A város törvényhatósági bizottságában ma délután nagyobb vita indult meg az új adótörvények végrehajtása dolgában. A tanács javasolta a közgyűlésnek, hogy mondja ki azt, hogy Nagyvárad városa az adózó közönség szempontjából teljes mértékben megnyugtatónak tartja a kormányt az adótörvények végrehajtását feléve elhalasztja és ha a krízis nem enyhül, egész évig szünetelteti azok végrehajtását. *Adorján Emil* dr., a függetlenségi párt alelnöke szintén benyújtott egy határozati javaslatot az adótörvények végrehajtása ellen. A törvényhatósági bizottság több felszólalás után este hét órakor nagy szótöbbséggel elfogadta a tanács javaslatát.

Lefoglalt ferbli-kasszák.

(Köpenicki detektív Máramarosszigeten.)

Saját tudósítónktól.

Máramarossziget, december 30.

A köpenicki kapitány Máramarosszigeten is megjelent. Ha nem is a jó öreg Voigt Vilmos maga, de mindenesetre egyik elbarátja, aki, ha kisebb eredménnyel is, de épen olyan jól végezte a dolgát, mint nagynevű mintaképe. Hamisított igazolványokkal felszerelve mozgósította a csendőrséget és a segítségükkel elszedte egy csomó ember pénzét. Másnap derült csak ki, hogy szélhámos volt. Akkor már mesze járt s most bottal ütheti a nyomát Máramarosszigeten.

Az északkeleti sóvidék fővárosában néhány esztendő óta hihetetlen arányokban dul a kártyaszenevedély. Minden vendéglőben, korcsmában hazardjátékok játszanak, még pedig igen nagy összegekbe. Különösen a huszonegyest s a tívölí játékot kultiválja erősen Máramarossziget népe s nem ritka a hazai csendes, a ferbli sem.

Pénteken, december huszonehétikén, egy jól öltözött idegen ült egymagában egyik máramarosszigeti kávéházban. Egyszerre nagyobb társaság tévedt be a helyiségbe, egy vendéglői főpincér vezetésével. Leültek, körülnéztek és megnévték az idegent egy kártyapartira. Az idegen elfogadta a meghívást. Leült, játszott, vesztett, hirtelen nagyot ütött az asztalra:

— Ugy, — mondta — most adjatok ide minden pénzt. *Detektív vagyok* s a bankot a törvény nevében lefoglalom!

Ezzel előrántott a zsebéből valami igazolványféle papírost, meglöbögte az ájuldozó partnerek előtt, zsebre vagta a pénzt, amit az asztalon talált s felírta a játékosok neveit:

— Most pedig gyérünk tovább — mondta azután egyik partnerének, *Csákváry* Ferenc főpincérnek — tartunk kártyarazziát. Minden bankot szelugrasztunk ma.

Csákváry megijedt s vezette az állítólagos titkos rendőrt egy másik kávéházba, ahol szintén nagyban folyt a titott játék.

— A törvény nevében! — mondta az idegen, mikor belépett a kávéház ajtaján.

A játékosok erre felugráttak s pillanatok alatt eltűnt az asztalról a pénz, kártya, minden.

— Adják át a pénzt — kiáltotta az állítólagos detektív — hazardjátékokat játszottak, lefoglalom a bankot!

A kártyások azonban nem akarták odaadni a pénzt.

— Jó, majd meglátjuk! — mondta az idegen s elment. Egyenesen a csendőrlaktanyára sietett.

— *Budapesti államrendőrségi detektív vagyok* — szöjt a járásörmesterhez s újból előszulta azt az igazolványféle papírost, — karhatalmat kérek hazardjáték-bankok lefoglalására.

Az örmester szalutált s az állítólagos detektív rendelkezésére bocsátott két markos csendőrt. Azokkal az idegen visszament a kávéházba, elszedte a pénzeket, felírta a neveket, aztán — aztán, mint, aki jól végezte a dolgát, a karhatalmat jelképező csendőrök tisztelgése közben elvonult.

Másnap tudta csak meg Máramarossziget, hogy az állítólagos budapesti detektív — szélhámos volt. Most keresik.

Megkérdezték *Krecsányi* Kálmán főkapitány-helyettes, mit tud erről az ügyről?

— A budapesti rendőrségnek — mondta a főkapitány-helyettes — egyetlen detektívje sem járt az utóbbi időben Máramarosszigeten. Az illető tehát csak szélhámos lehetett. Az sem lehetetlen, hogy valami elcsapott detektív, akinek még meg vannak az igazolványai.

Szóval alaposan rászédtek Máramarosszigetet s a legkellemetlenebb a dologban, hogy a kárvalottakat senki sem sajnálja, neveit őket az egész világ.

Béke helyett háború?

(Törökország ragaszkodik Drinápolyhoz.
— Meghíusuló béketárgyalások.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 30.

A figyelem ismét a Balkán felé irányul, ahol a harc tüze alighogy lelohadt, újra kitörni készül. A londoni béketárgyalásokon ez ideig nincs megegyezés és ma meg is szakították a követek a konferenciát, hogy szerdáig időt adjanak Törökországnak az utolsó elhatározások megfogalmazására. A törökök követeléseiből engedni nem akarnak és Drinápoly birtokához ragaszkodnak.

Közben azonban újabb gyújtó anyag is szaporodik. Románia és Bulgária között egyre feszültebbé válik a viszony, sőt olyan hírek is keringenek, hogy Románia mozgósít.

Valószínűnek látszik, hogy az új év megint a háború jegyében köszönt Európa népeire.

Ma érkezett híreink ezek:

Elhalasztott béketárgyalások.

London: A béketárgyalásokat szerda délután 3 órára elhalasztották. A törökök ma kijelentették, hogy részletes felvilágosításokat Konstantinápolyból nem nyertek, de hajlandók a békefeltételeket tovább tárgyalni. A Balkán államok kiküldöttjei erre hajlandónak nem mutatkoztak s ennél fogva a tárgyalást szerdáig félbeszakították.

Bulgária becsapja szövetségeseit.

Konstantinápoly: Még mindig nem tudják teljes pontossággal kideríteni szoknak a személyiségeknek kiletét, akik Bulgária részéről az utóbbi napokban Konstantinápolyban tartózkodtak és titkos tárgyalásokat folytattak a kormánynál. A kormány azonban most már nem is titkolja, hogy külön tárgyalásokat folytat Bulgáriával és mint hírik, arról van szó, hogy Drinápoly továbbra is a török birodalom tulajdonában maradna, de természetesen nem mint erőd. Ezzel szemben Bulgária Törökországtól előnyös pénzügyi tranzakciókat nyerne.

Nem engedi a porta Drinápolyt.

— Törökország háborút akar? —

Berlin: Pétervárról táviratozzák a Lokalanzeigernek: Az orosz külpolitika a leghatározottabban támogatja Bulgáriának azt a követelését, hogy Törökország mondjon le Drinápolyról az ő javára és hogy Bankendorf londoni orosz nagykövet ilyen irányú utasításokat kapott Pétervárról. A fekete tengeri orosz flotta éjjel nappal készenlétben áll, hogy szükség esetén azonnal Konstantinápoly előtt teremhessen. Oroszország sem hajlandó megengedni, hogy a háborút a hadviselő felek folytassák, de épúgy ellenzi az örménykérdés felvetését, amely azonnal akutabbá válhat, mi-helyt a balkáni háború kitör.

Szofia: Bolgár hivatalos körökben kijelentik, hogy az esetben, ha Törökország nem terjeszt elő olyan észszerű javaslatokat, amelyeknek a megvitatásába a balkáni delegátusok belemehetnek, a béketárgyalásokat még ma meg fogják szakítani. Bulgária feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy Törökország Drinápolyt átengedje. Abból a követelésből, hogy Macedóniának a szultán szuverenitása alatt kell maradnia, azt következtetik a bolgár kormány köreiből, hogy Törökországnak bevallott szándéka a háború folytatása. Todorov bolgár kereskedelmi miniszter arra a kérdésre, hogy a török ellenjavaslatok a bolgár kormánynál milyen benyomást tettek, azt válaszolta:

— Ezeknek a javaslatoknak minden pontja megvitathatlan és valószínűleg az lesz a következményük, hogy a tárgyalásokat megszakítjuk.

Az itteni szerb követségen kijelentik, hogy a

török ellenjavaslatok alapján lehetetlen tovább tárgyalni.

London: A Reuter ügynökség a török delegátusoktól arról értesült, hogy a török ellenjavaslatok, melyeket tegnap terjesztettek a békekonferencia elé, nem jelentik Törökország utolsó szavát. A delegátusok azt hiszik, hogy természetes dolog, ha olyan feltételeket támasztanak, amelyeket később meg lehet változtatni. A törökök azonban ragaszkodnak azon nézetükhöz, hogy jelentékeny engedményt tettek, mikor Szalonikit feladták. Drinápolyra nézve a törökök feltétlenül ragaszkodnak álláspontjukhoz. Kijelentik, hogy Drinápolyt török kézen kell maradnia. Kategórikusan megcáfolják azt a hírt, hogy Konstantinápolyban a katonai párt biztatja a kormányt arra, hogy tagadja meg Drinápoly átadását. Ilyen biztatásra nincs szükség, mert egyetlen kormány sem merészelne lemondani egy vilajetról, amelyre az országnak Konstantinápoly biztonsága szempontjából feltétlen szüksége van. A törökök azt is hangoztatják, hogy Európának semmiféle érdeke sincs abban, hogy a törököket Európából kiszorítsák. Ami az Égei-tengeren levő szigeteket illeti, kijelentik, hogy a szigeteket nem lehet Törökországtól elszakítani, mert nem az európai Törökországhoz, hanem Anatóliához tartoznak. Tegnap a törökök kijelentették a konferencián, hogy a hétfői ülésen új javaslatokat tesznek. Azt hiszik, hogy e javaslatok alkalmasak lesznek a tárgyalásra.

Konstantinápoly: Félhivatalos jegyzék szerint a porta az új utasításokban hangoztatja engesztelő hajlamát és azt az óhaját, hogy a béketárgyalás eredményes befejezésre jusson, kijelenti azonban, hogy semmi esetre sem fog beleegyezni Drinápoly átengedésébe.

Konstantinápoly: Hosszabb tanácskozás után a minisztertanács megállapította az új utasítást, amelyet az éj folyamán táviratilag közöltek a londoni meghatalmazottakkal. Tartalmát hivatalos körökben szigorúan titkolják. Kiszivárgott hír szerint azonban a porta, tekintettel arra, hogy a drinápolyi vilajetet Konstantinápoly védelméhez elkerülhetetlenül szükségesnek tartja, ehhez a pont-hoz ragaszkodik, kész azonban, ha Bulgária ebben a pontban enged, a Drinápolytól nyugatra lévő területen kárpótlást nyújtani. Ami a szigeteket illeti, a porta a Dardanellák bejáratánál lévő szigeteket illetőleg nem hajlandó vitába bocsátkozni. A többi szigeteket illetőleg azonban kész volna megegyezésre, Számosz sziget kormányzatához hasonló alapon. Ami végül az Olaszország által megszállt szigeteket illeti, ez oly kérdés, mely csak Itáliát és a portát illeti. Krétára vonatkozóan a porta álláspontja az, hogy a krétai kérdés, miután ebben a háborúban nem erről a szigetről volt szó, a porta és a védőhatalmak között való tárgyaláson rendezzessék.

Berlin: A Vossische Zeitung jelenti Konstantinápolyból, hogy a hatalmak újra lépést tettek a portánál Drinápoly átengedése dolgában, de a porta elutasító választ adott.

Szofia: Illetékes helyről származó hír szerint a Balkán szövetség béke delegátusai utasítást kaptak, hogy a mennyiben a törökök hétfői békepontozatai is tárgyalhatatlanok volnának, megkérdezzék a törököket, hogy ez az utolsó szavuk-e és igenlő esetben szakítsák meg a béketárgyalást, illetve négy napos lejáratra mondják fel a fegyverszünetet. A kormánykörök valószínűnek tartják ugyan a béketárgyalás megszakítását, de mindazáltal azt hiszik, hogy végre mégis a törökök fognak engedni, mielőtt újra megkezdene az ellenzégeskedést.

Nagy események előtt.

Konstantinápoly: A fővárosban nyomásztó a hangulat, az idegen kolóniákon nagy az aggodalom. Látszik, hogy a kormányra végzetes ese-

mények következnek be, mert a kormány nem tesz semmi intézkedést arra, hogy siettesse a döntést. Ennek oka az, hogy bármelyik valósul meg a két eshetőség közül, a mostani kormány napjai megvannak számlálva. Ha lemond Drinápolyról, akkor az új törökök megbuktatják és komoly zavargásokra kell elkészülnie, ha pedig amellet dönt, hogy folytatja a hadjáratot, akkor sem maradhat meg, mert a katonai diktatura fog uralomra kerülni és a belső bonyodalmak ez esetben is elkerülhetetlenek. Ilyen körülmények között Kiamil pasa halogatja a londoni béketárgyalásokat, amennyire csak lehet.

Harcra készen?

— Kimerült a Balkán szövetség. —

Konstantinápoly: A vezérkar jelentést terjesztett a porta elé, amelyben azt mondja, hogy a török csapatok harcra készen állanak, de a háború folytatásért a felelősség a politikai tényezőket illeti.

Konstantinápoly: Názim basa hadügyminiszter vasárnap este a csataldzsaai főhadiszállásra utazott.

Szofia: A bolgár kormány az utóbbi időben igen sok lisztet, kenyeret és zabot szállított a Csataldzsanál lévő csapatok számára. A csapatok szelleme és egészsége kitünő. A katonai körök nagy bizalommal tekintenek a háború újra való megkezdésére.

Szaloniki: A bolgár parancsnokság közlése szerint további intézkedésig Szalonikiben két, Szerreszben három zászlóalj bolgár katonaság marad. A bolgárok megkezdtek az ujoncállítást a meghódított területen. Mindenütt megtették az intézkedéseket a bolgár csapatok szállítására, ha Csataldzsanál újra megkezdődik a harc. Anrejev tábornok elutazott Szalonikiből.

Konstantinápoly: A Kiosz blokádjáról szóló hírt hivatalosan megerősítik, sőt hozzáfűzik, hogy a görög helyőrség már meg is adta magát. A török flotta sikeresen operál a görög hadihajók ellen. Az ütközetben a Hidra nevű görög hajó elsüllyedt.

Szofia: A Mir jelentése szerint a drinápolyi török csapatoktól naponta szökések történnék. Nyolc nappal ezelőtt mintegy harminc török katoná az éj leple alatt átmenekült a bolgár előőrsökhöz. Tegnapelőtt hét török tiszt szökött meg és megadta magát a bolgároknak. A szökök a drinápolyi helyőrség helyzetét sötét színekkel festik.

Athén: A törökök Bazinánál élénk tüzérségi harcot kezdtek viharos támadással kapcsolatban. A jobbszárny nagy csapatokat vont össze és hevesen megtámadta a görög csapatokat. Mindkét oldalon elkeseredéssel harcoltak. Zakua Zakisz tábornok erődítésekkel odasietett, mire a görögök visszaverték a törököket és ellentámadásba mentek át. A harc az éj beálltáig tartott. Végül a török csapatok tetemes vereséget szenvedtek, előbb ismételt meglepő támadásokat hajtottak végre.

Köln: Párisból és Londonból érkezett megbízható táviratok szerint a balkáni szövetség éltereje annyira kimerült, hogy még abban az esetben is, ha a béketárgyalást megszakítanák, a háború rendes és egyöntetű folytatásáról szó sem lehet. A nagyhatalmak már döntöttek Albánia függetlensége dolgában és megállapították, hogy Albánia nem maradhat török szuverenitás alatt, hanem a nagyhatalmak fogják az ország függetlenségét garantálni. A nagyhatalmak Albánia határai dolgában is megegyeztek már és úgy látszik, hogy Szerbiának és Montenegrónak a meghódított területekből meglehetősen nagy részt lesznek kénytelenek átengedni.

Románia mozgósít Bulgária ellen?

London: Belgrádból jelentik a *Daily Telegraph*-nak: A román kormány a legnagyobb titokban megkezdte a mozgósítást és a második korosztályt már behívták. Ezt a hírt az idézett lap bukkaresti tudósítója is megerősíti. A román csapatok mozgósítása a bolgár határmenti lakosság között igen nagy izgatottságot keltett, mert minden nap érkeznek katonacsapatok Romániából a bulgár határra és nagymennyiségű hadikészleteket és eleséget szállítottak össze. Egy magasrangú román katona úgy nyilatkozott a *Daily Telegraph* bukkaresti tudósítója előtt, hogy Románia kárptólás fejében a tanusított semlegességért követeli a föld-sánc átengedését a fekete tenger partján délre egészen Várnáig s ezt a várost hadikikötővé akarja kiépíteni.

Szerbia ismét fenyegetődik!

Belgrád: Szerbiában rendkívül elkeseredett a hangulat, részben Bulgária ellen, részben a monarchia miatt, amely a szerb közvélemény szerint lepaktált Bulgáriával. A lapok nyilvánosan támadják Bulgáriát, mert elárulta a szerb érdekeket. A Strázsa szerint Bulgária egyenesen támogatja a monarchiának azt a szándékát, amely meggátolni igyekszik Szerbia fejlődését és terjeszkedését. A monarchia elzárt bennünket — írja a lap — a déli levegőtől és a délen az életnek föltételét el akarja venni tőlünk. De nem látja, hogy ezzel kényszeríti Szerbiát az észak felé való terjeszkedésre. A Tribuna szintén foglalkozik a monarchiának az albán kérdésben elfoglalt érthetetlen álláspontjával és egy orosz információ alapján azt állítja, hogy Izmael Kiemal albán fővezér utolsó bécsi tartózkodása idején két millió korona készpénzt, több ezer puskát és hozzávaló municiót kapott nemzetvédelmi célokra és megígérték neki, hogy további támogatásra is számíthat. A külügyminiszter lapja ehhez az állításához azt a megjegyzést fűzi, hogy ezt a támogatást a független Albania visszafizetni nem tudja, tehát Szerbiának kell majd fizetni.

Tizenöt lövés.

Belgrád: Hivatalos szerb forrásból származó adatok szerint a Belgrád közelében levő *Prodska* helységben egy eddig még fel nem derített támadás történt. A Duna magyarországi partjáról minden ok nélkül éles töltséssel tizenöt lövést tettek a szembenfekvő parton horgonyzó szerb hajókra. Hogy történt e sebesülés, még nem tudják. A szerb kormány megbizta Jovanovic bécsi szerb követet, hogy tegyen panaszt az eset miatt a bécsi külügyminisztériumban.

Szerb-olasz konfliktus.

Róma: A Stefánia-ügynökség jelenti Durazóból: A szerb parancsnokság néhány nap előtt a kikötői kapitányság közvetítésével megkérdezte a *Kaprera* olasz gőzös parancsnokságát: mily okból marad a gőzös továbbra is a *durazzói kikötőben*? A parancsnok azt válaszolta, hogy a gőzös az olasz konzulátusnak áll rendelkezésére s ez van hivatva további felvilágosítást adni. A szerb parancsnokság azonban az olasz konzulátushoz erre vonatkozó kérdést nem intézett. Tegnap reggel, mikor a parancsnokság és néhány hajótiszt a száraz földre készültek, hogy az olasz konzulnál látogatást tegyenek, felszólítást kaptak, hogy térjenek vissza a fedélzetre. Megmondották továbbá nekik, hogy ne szálljanak addig partra, míg erre felhatalmazást nem kaptak. A konzul erről az incidensről nem értesült. Miután tegnap délutánig a Capresse gőzös parancsnoka a szerb parancsnokságtól instrukciókat nem kapott, másrészt azonban a konzullal érintkezésbe kellene lépnie, egy hajótiszt egyenruhában partra szállott és a konzulhoz ment, akinek jelentést tett a történetekről. Remélhető, hogy a szerb parancsnokság belátta

az általa elkövetett hibát és a nemzetközi jogelemi szabályaiba ütköző rendelkezését visszavonta. Az olasz konzul azonnal jegyzéket intézett a szerb parancsnokhoz, amely felvilágosítást követel az eljárás okairól és hangsúlyozta, hogy a Capresse gőzös és az olasz konzulátus további érintkezésének akadályozását nem fogja tűrhetni. Az olasz konzulátus jelentést tett az olasz kormánynak, amely azután a belgrádi olaszügyvivőnek megfelelő instrukciókat adott, hogy tegye meg a kellő lépéseket a szerb kormánynál.

Az orosz hadügyminiszter Berlinben.

Drezda: A király az orosz emlékképőlna alapkövetetele alkalmából kihallgatáson fogadta *Suchomlinow* orosz hadügyminisztert, *Woronoff* tábornokot és *Pokrowski* műépítést. Az orosz urak a fogadtatás után részt vettek az udvari reggelin. *Suchomlinow* orosz hadügyminiszter innen Berlinbe utazott, ahová tegnap este érkezett meg.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Kedd: *Éva*, operette. (A címszerepben *Kállay Jolán*.)

Szerda: Délután: *Limonádé ezredes*, operette. Este: *A sarkantyú*, vígjáték. (Előszőr.)

Csütörtök: *A sarkantyú*, vígjáték.

Péntek: *Tengerész Kató*, operette. (Előszőr.)

Szombat: *Tengerész Kató*, operette.

Vasárnap: Délután: *Náni*, népszínmű. Este: *Tengerész Kató*, operette.

Hétfő: Délután: *János vitéz*, operette. Este: *Éva*, operette.

Szerző és igazgató afférje.

— Miért nem jelent meg *Bánffy Miklós gróf* a „Nagy ur” bemutatóján? —
Saját tudósítónktól.

Budapest, december 30.

Kérés darabról tudunk, amelynek premiérjéről annyit beszéltek volna, előtte is, utána is, mint *Bánffy Miklós gróf* *Attila* drámájáról. Ez, amennyire a *Nagy ur* értékeinek, annyira kivülfekvő körülményeknek tulajdonítható, amelyek a publikum előtt abban az egyetlen feltűnő tényben caucosodtak ki, hogy a szerző nem jelent meg a premiérjén. Miért?

Bánffy Miklós gróf azt kívánta a Magyar Színház direktorjától, hogy darabja női főszerepét *R. Gombaszögi Frida* asszonynak adja. Ez nem azt jelenti, hogy a grófnak valami kifogása lett volna *Cs. Aczél Ilona* asszony ellen. Nem erről volt szó. Inkább arról, hogy a gróf azt hitte: Mikolt szerepe legjobban megfelel *Gombaszögi Frida* színészi egyéniségének és ezért azt kívánta, hogy *Gombaszögi* játssa Mikolt szerepét. *Beöthy* azt felelte, hogy nem lehet: *Gombaszögit* nagyon is lekötí a játérend, másrészt *Aczél* ép oly kitűnően állja meg a helyét a szerepben. *Bánffy* ragaszkodott kívánságához és *Beöthy* azt állította, hogy ő sem tud elállani a színház érdeke követelte politikájától.

Hogy mennyire elmérgesedett aztán az affér, mutatja az a távirat, melyet a premiér napján kapott *Márkus László*, a darab rendezője *Bánffy gróftól*. A távirat ez:

Mivel igazgatója szószegése miatt próbákra nem mehettek el, engedje meg, hogy ezután külön megköszönjem önnek a szíves fáradozását, amelyet a Nagy ur rendezése körül kifejtett.

Mikor *Beöthy* erről tudomást szerzett elhátározta, hogy az ügyet a közönség elé viszi és a premier alkalmával ő jelent meg a tapsokra és ezt a kis szónoklatot intézte a közönséghez:

— Miután a szerző nem tisztelt meg bennünket jelenlétével, illendőnek tartom, hogy a színház és a művészek nevében én köszönjem meg helyette a tapsot.

Egy hírlapíró megkérdezte, miért tette a szokatlan és nevezetes kijelentést. *Beöthy* következőképpen válaszolt:

— Bocsánat, mindenekelőtt kétségbe kell vonnom a kijelentés nevezetes voltát. Ez egészen rendjén való kijelentés volt. Mindig megszoktam tenni, ha egy szerző valamilyen okból nem jelenhetik meg a közönség előtt. Volt már rá precedens. Ami a dolog érdemét illeti, csak a következő rövid megjegyzésre szorítkozom: *Bánffy Miklós gróf* engem szószegéssel vádol. Ebben pinsz igaza, mert én úgy szóban, mint írásban fenntartottam a szereposztás dolgában a rendelkezési jogot magamnak. Ezzel a jogommal eltem is és semmi egyéb nem történt.

* *Weil Magda* hangversenye. A közönség körében szokatlannul nagy érdeklődés mutatkozik *Weil Magda* január negyedik hangversenye iránt, amelyet az Aradi Újságírók Segítő Egyesülete javára tart. A mai napig a jegyeknek jó részét előjegyezték *ifju Klein Mór* könyvkereskedésében s a rendezőség ezután is kéri a publikumot, hogy az előjegyzett jegyeket január 2. csütörtök délig elbinni sziveskedjék, mert az előjegyzéseket tovább nem veheti figyelembe. A hangverseny — melynek programját holnap közli a rendezőség — a Fehér Kereszt szálló nagytermében lesz s pontban fél kilenc órakor kezdődik. Hogy a publikumot a hangverseny közben semmi se zavarja, a hangverseny megkezdése után az ajtók zárva lesznek s azok, akik esetleg elkesnek, csak a szünetben foglalhatják el helyeiket.

* A szinigazgató közlései. *Szilveszter* esti előadás. *Szilveszter* este *Lehar* kiváló operettje, az *Eva* kerüli színpad, főszerepben *Kállay Jolán*nal. — Az ünnepnap délutáni előadások. A délutáni előadások műsorában változás állott be. A *Nani vasárnap* délután kerüli színpad, hétfőn pedig *János vitéz* játsza a színpadot, címszerepben *Kállay Jolán*nal. Hétfőn este *Eva* megy címszerepben *Dióssy Nussyval*. — Premiérek. Ket premier lesz ezen a héten az aradi színházban: *Liptai* és *Gábor* nagysikerű színműve. *A sarkantyú* és *Jarry György* kiváló operettje, a *Tengerész Kató*. Ugyan a drámai, mint az operettszemélyzet nagy szorgalommal és ambícióval készült a premiérekre, amelyeknek sikere biztosítva van.

* A cirkusz levegőjében. (Az *Uránia Nielsen* slágerje.) Nem kellett hozzá nagy jó tehetség, hogy az *Uránia* nagy norvég slágerja a cirkusz levegőjében szenzációs sikert fog aratni. Talpizományi üres hely sincs az *Urániában* a pompás *Nielsen* kép előadásainál. A fenomenális művésznek egyikét produkálja legbravurosabb szerepeinek ebben a csodálatos finomsággal megcsinált drámában, mely még abban is különbözik a megszokott mozidramáktól, hogy egy szívet derítő humoros szereppel enyhít a sokszor komor jeleneteken. Egy tisztiszolgát ad a dán udvari színház első komikusá, akinek pompás játékával legfeljebb *Vendrey Ferenc* isteni humorra hasonlítható össze. Az óriási sikert aratott képet kedden adja elő utoljára az *Uránia* színház. 175

* *Szilveszter*-est az *Apollóban*. Az ó estendő vidám ducsuztatásához az *Apolló*-színház is hozzájárul, amely *Szilveszter* estején pompás szórakozást nyújtó műsort mutat be. Ragyogóan ötletes bohózatok peregnék le a vásznonlapon s ezenkívül egy poetikus szerelmi dráma s egy vérbeli amerikai történet egészíti ki a műsort. A bohózatokban az *Apolló*-színház publikumának kedvencei fogják mulattatni a közönséget, a poetikus idillben is ismert művésznővel: *Henry Portonnal*, a csodaszép tragikával találkozunk a publikum. Az amerikai dráma címe: *Találkozás a hóban*. Ez a kép rettenetes hóviharban készült s a vihar minden borzalma és szépsége rajta van a filmen. Látható, hogy nagyobb körülményekkel s változatosabban nem állíthatott volna össze műsort a színház direktója. Tekintettel a *Szilveszter* este, az előadások tizenegy óra utánig tartanak az *Apollóban*. Újévkor új slágerek kerülnek vetítésre. 177

* Nagy Géza fényképész műtermében naponta reggel 9-től este 6 óráig, boros időjárás esetén ugyiszintén az esti órákban a legújabb angol rendszerű világító gép alkalmazásával villanyfény mellett eszközöl felvételeket. Arad, Andrásy tér 22. sz. Polgári takarékpénztár épület. Telefon 922.

* 60 kötet könyv 1 kor. 40 fill.-ért, 180 hangjegy 2 kor. 40 fill.-ért kaphatók kölcsönzésre Kerpel László kölcsönzőintézetében, Aradon.

Rablás

az Arad-budapesti vonalon.

(Hajszá a rablók után. — Elloptak tizenkétezer koronát.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 30.

A tegnap Budapestre induló 607-es számú személyvonat egyik harmadik osztályú kocsiában Köröstarcsa és Gyoma között zsebmetzés történt. Egy gazdag nő retiküljéből 1000 koronát klopott három cigány.

A szakaszban elaludtak, egy hölgy és egy szobaleány, aki mikor felébredt, észrevette, hogy retikülje nyitva áll. Felköltötte utitársnőjét, aki remélve konstata, hogy az ő retiküljéből 1000 korona hiányzik. A szobaleány a lopással a szakaszban utazó, egyik cigányt gyanúsította, aki erre tiltakozott előbb, majd fenyegetni kezdte a szobaleányt. Gyomára érve a kalauz telefonált a mezőtúri csendőrségre, ahonnan erős csendőri készséget kért és egy másik szakaszban utazó két bakát a szakasz két ajtajába állított, akik kivont bajonettel állották útját a cigányoknak. Ezek jóformán minden következő állomáson kiakartak szállani. Félve a letartóztatástól, az ablakon akartak kiugrani, de az utasok megakadályozták őket szándékukban, közben a két nőt folyton fenyegették és szidalmazták.

Mezőtúrra érve az egyik cigány félrelökte az ablaknál állókat és kiugrott az ablakon, a másik kettő pedig a vonat ajtajában álló két nőt lökte ki a kupéból, majd a kalauzt vágta mellbe, akik kiesve, könnyebb sérülést szenvedtek. A vasuti csendőri kirendeltség a közönség segítségével elfogta a cigányokat, akiket erősen megvasalva beszállították a mezőtúri laktanyába. A pénzt megtalálták a cigányoknál.

Másik vasuti bűntény is történt ezen a vonalon. Krenkó János nagysurányi és Tódor Pál egresi jómódu gazdálkodók, jószágkereskedők pénteken éjjel szállottak vonatra Budapesten, hogy a radnai vásárra utazzanak. Egy harmadosztályú szakaszban foglaltak helyet, ahol még 2 előtük ismeretlen ember ült.

A szakaszban többen nem ültek, így mindnyájan lefekhettek. Az ut simán és minden incidens nélkül folyt le Gyomáig, sőt azontul is Mezőberényig, ahol a harmadosztályú fülkéből a két ismeretlen kiszállott.

Ekkor mindkét gazda felébredt. A mezőberényi állomást már elhagyta a vonat, amikor Krenkó János és Tódor Pál is csupa szokásból megtapogatni akarták pénztárcájukat. De mindkettő bosszankodva vette észre, hogy pénztárcájuknak, amelyben 4830 és 7400 korona készpénz volt, eltűnt s azt, hogy kabátjuk éles késsel fel van vágva.

Rögtön egymásra támadtak s egymást gyanúsították egész Csabáig, ahol egymást fogva, zsebtolvajlásért feljelentették egymást. A csabai állomáson szolgálatot teljesítő rendőrök mindkettőt megmozdították s akkor tűnt ki, hogy ugy Krenkó János nagysurányi, mint Tódor Pál egresi születésű lakosok, károsok, akikről ismeretlen tettesek 4830, illetve 7400 koronát loptak el.

Az ügyeletes rendőrök a vakmerő zsebtolvajlásról azonnal jelentést tettek Horváth István

rendőrfőbiztosnak, aki minden irányban táviratozott, hogy a vakmerő vasuti tolvajokat tartóztassák le. Eddig a vasuti tolvajok elfogatásáról még nem érkezett hír.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A megsértett levéltitok.

— Két kereskedő pöre az aradi törvényszéken. —
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 30.

Két csermői kereskedő ügyét tárgyalta ma az aradi büntetőtörvényszék felebbezési tanácsa, amely részben megváltoztatta a borosjenői járásbírósnak az ügyben hozott ítéletét.

A vádlottak: Hacker Sándor csermői kereskedő és Kovács József az ő alkalmazottja. A körösvölgyi első gőztéglagyár egyik levele körül keletkezett a pör. Singer József csermői kereskedő följelentette Hackert, hogy fölbontotta egyik levélét, s ezáltal levéltitkot sértett. A följelentés szerint a körösvölgyi első gőztéglagyár megbizta Hackert a községben és környéken való képviselésével. De közben a gyár tárgyalt Singerrel is. Hacker ezt megtudta — mondja a följelentés — és ezért valahogyan megszerezte a gyárnak azt a levelet, amelyet Singerhez intézett. A levél tartalmát azután fölhasználta.

A borosjenői járásbírósnak Hacker azt vallotta, hogy ő nem szerezte meg azt a levelet

— Kovács József nevű alkalmazottam — vallotta Hacker — megszerezte a levelet és nyitva hozta el nekem. Fogalmam sincs róla, hogy Kovács miképen jutott a levélhez.

Kovács vallomásában megerősítette Hackernek ezt az állítását, azonban a járásbírósnak nem akceptálta ezt a védekezést és mindkettőjüket elítélte 80-80 korona pénzbüntetésre. Felebbezés folytán az aradi felebbezési törvényszékhez került az ügy. A mai tárgyaláson Singert Rács Sándor dr. aradi ügyvéd képviselte. A tárgyaláson a két vádlott fenntartotta védekezését. Az aradi törvényszék Kovácsra vonatkozóan helyben hagyta az ítéletet, de Hackert felmentette, mert nem talált bizonyítékot arra, hogy a levél megszerzésében neki is része volt.

§ Mesértett fogorvosok. Budapestről jelentik: A fogtechnikusokról szóló belügyminiszteri rendelet, amit tavaly adtak ki, sok száz fogtechnikust juttatott volna koldusbotra. Ezek nemrég küldöttségileg arra kérték a belügyminisztert, hogy azok a fogtechnikusok, akik egy orvosokból álló bizottság előtt a vizsgát sikerrel teszik le, tovább is gyakorolhassák eddig végzett teendőiket. A belügyminiszter ezt egy újabb rendeletben meg is engedte s az orvosi vizgálobizottság tagjaivá Antal János dr., Császár Jenő dr. és Bauer Samu dr. fogorvosokat nevezte ki. A fogorvosok egyesületének nevében Langraj dr. és Kozma dr. fogorvosok emiatt egy beadványban, amit a negyedik kerületi előjáróságához intéztek, súlyos sértésekkel illették a három orvost, amiért a vizgálobizottsági kinevezést elfogadták. Az alaptalanul megbántott orvosok erre nyilvános becsületsértésért panaszt emeltek ellenük. A büntető járásbírósnak Marcel dr. büntető járásbíró ma tárgyalta ezt a pört s mert úgy találta, hogy a panaszosok köztisztviselők, az ügyet elbírálás végett a törvényszékhez tette át.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

Ötvenezer koronás szálloda számla.

— Egy magyar mánás apró kiadása. —

Saját tudósítónktól.

Bécs, december 30.

A Bristol szállodának évek óta lakója volt egy jónevű magyar mánás, aki rendszeresen azokhoz szerint hetenkint megfizette számláit, de kifogyván a pénzből, elhanyagolta számláinak rendezését. Így a számla nemcsak a kocsi pénzekkel, étkezéssel, színházi jegyekkel, hanem más szállodabeli kiadásokkal, mint messenger boy, étkezés, szabó, autózások alig egy év alatt 47.000 koronára dagadt meg és a szálloda igazgatója már alig tudta leplezni nyugtalanságát.

Tekintettel a szálloda nagy magyar előkelő klienturájára, magyarországi ügyeit egyik budapesti ügyvéd intézi, ahinek megbízást adott a kamatokkal 50.000 korona felé járó követelés behajtására. Az ügyvéd eleget is tett megbízatásának. Hozzácsapva a Bristol szálloda követeléseire saját ügyvédi honoráriumát: mintegy 54.000 koronás váltót íratott alá az adóssal, a ki már nem ellenőrizhette, egy év előtt igénybe vett-e messenger boyt és volt-e egyik-másik este az opera páholyában. Ezen tekintetben aggodalmait se lehettek, mivel a szálloda könyvelése föltétlenül megbízható.

A váltó lejáratú nélkül volt kiállítva és amint azt az ügyvéd megkapta, jól tudva, hogy a mánás birtoka máris tul van terhelve, peresítette az 54.000 koronás váltót és így hozzájutott a követelés bekebelezéséhez. Ennek megtörténte után rövidesen eladásra került a birtok és a Bristol szálloda teljes értékében megkapta követelését.

Hogy az illető mánás most már nem lakik a szállóban, afölött megvizsgálódik az igazgató, mivel újabb 50.000 koronára amugy se nyujtana annak hitelt. A bekebelezést most már megajánlani nem lehetne, mivel a birtok elszűnt. A budapesti ügyvéd még idejekorán megmentette a szállodának veszélyeztetett követelését, de ilyen nagy számla még az ilyen előkelő vendégek befogadásához szokott szállodában is mindenképen kivétel számba megy, mivel bevett szokás, hogy a szálloda számlákat még az állandó vendégeknek is hetenkint kell fizetni.

VIDÉK.

Az új adótörvények életbeléptése alkalmából Róka József kir. tanácsos, aradi kir. pénzügyigazgató folyó hó 28-ra értekezletre hívta össze a borosjenői járás jegyzői karát. Az értekezlet Borosjenő község tanácstermében tartott meg s azon a járás jegyzői kara teljes számban jelen volt. Résztvettek az értekezleten Borsos Géza főszolgabíró, Kämmer Ádám járási számvevő és Lánicz Károly m. kir. adótárhoz is. A pénzügyigazgató szakzerű előadásban ismertette az új adótörvényekben lefektetett elveket és főbb intézkedéseit, kiemelve egyuttal azt is, hogy a jegyzők az új adók kivetésénél méltányosan járjanak el és fontos feladatuk teljesítésében ne csak eszköz, de szívük parancsára is hallgassanak. Az értekezlet után a borosjenői kaszinó helyiségeiben társas ebédre gyűltek össze az értekezlet résztvevői.

Arcképek leleplezése. Lélekemelő és impozáns ünnepélye volt a Kisjenőn és Erdőhegyen lakó zsidóknak karácsony első napján. Ekkor leplezték le az izraelita hitközség első és alapító elnökének néhai Schillinger Mártonnak, valamint jelenleg köztisztviselőben álló elnökük Messner Lipót takarékp. igazgatójának nagyszerűen sikerült arcképeit. A méltató, ünnepi beszédet Glück Géza dr. hitk. alelnök tartotta, kinek értékes és tartalmas beszéde közben hullott le a lepel. A meghatótságtól könyezve felelt rá az ünnepelt. Este 80 terítékű bankett volt, ahol Margitai Adolf hitk. titkár sikerült felköszöntőben fejtegette Messner Lipót üdvös társadalmi tevékenységét is. Vig hangulatban és még számos felköszöntőben — a késő hajnali órákig — ünnepelték a népszerű elnököt.

HIREK.

— Az Aradi Közlöny naptárát már vidéki előfizetőknek is utnak indítottuk. Ma az aradcsaba-nagyvárad-i vonalon lakó előfizetők kapják kézhez.

— A király teljesen egészséges. Budapestről jelentik: Egy hétfői reggeli hírlap ma azt közli, hogy a király gyöngélkedik és érdeklődésre a bécsi Burgban azt a választ adták, hogy az uralkodót gyöngé hurut bántja. Félhivatalosan a legilletékesebb bécsi helyről kijelentik, hogy ez a hír nem felel meg a tényeknek. A részletek is teljesen koholtak, mert ilyen fölvilágosítást a bécsi Hofburgban senki sem adhatott. A király teljesen jól van. Őfelsége ma is elvégezte rendes napi programját, korán reggel fölkel, mint minden hétfőn, úgy ma délelőtt is számos kihallgatást adott és azután Herbststein grófot, Frigyes királyi herceg ujonnan kinevezett főudvarmesterét, mint titkos tanácsost eskette meg. Az a sok személyiség, akiknek a mai délelőtti folyamán alkalma volt a király előtt megjelenni, örömmel állapította meg, hogy a király kitűnő színben van, minden tekintetben jól érzi magát s igen jókedvű.

— Görgey Artur betegsége. Budapestről jelentik: Görgey Arturról, a nagybeteg hadvezérről ma reggel az a hír terjedt el, hogy állapota igen aggasztóra fordult. A híresztelés nem bizonyult valóznak. A beteg aggyastának tegnap alkonyattájban láza volt ugyan, de estére elmúlt s a beteg az éjszakát a körülményekhez képest nyugodtan töltötte. Meglátogatták Herczel és Lobmayer professzorok is és valami erősítőt adtak neki. Ma reggel látogatói voltak a betegnek. Meglátogatták rokonai: Görgey József főhadnagy és ennek öccse, Görgey Károly, a bécsui helyi katonai iskola növendéke. A fővezér körülbelül negyedórán beszélgetett el velük, a kik azért jöttek, hogy boldog újévet kívánjanak neki. Beszélgetés közben a fővezér katonai dolgok iránt érdeklődött. Különösen a géppuska érdekelte s megkérdezte a főhadnagyot, hogy csakugyan olyan pusztító hatása van-e, ha jól kezelik? Ágyában a beszélgetés közben mosolygott, s a mikor rokonai bucsuzás közben javulást kívántak neki, kezeivel intve, mosolyogva szólt:

— Javulás? Erről, azt hiszem, már szó sincs. A beteg fővezér állapota iránt nagyon sokan érdeklődnek külföldről is.

— Justh Gyula Makón. A makói függetlenségi párt vezetősége vasárnap távirati értesítést kapott Justh Gyulától, hogy hétfőn délben Makóra érkezik és pár napig választói körében marad. Justh ma reggel utazott el Budapestről. A pártelnök tiszteletére vacsorát rendeznek, amelyen nyilatkozni fog a politikai helyzetről, a Justh-párt magatartásáról a választójogi javaslattal szemben és az ellenzék jövő küzdelméről.

— Papp Géza báró. Budapestről jelentik, hogy a király Pap Géza országgyűlési képviselőnek a bárói méltóságot adományozta.

— Az aradi ág. hitv. ev. templomban a Sylvester napi hálaadó istentisztelet 1912. december 31-én délután 3 órakor lesz.

— Vasuti jegyek meghosszabbítása. Beöthy László kereskedelemügyi miniszter az 1912. évre kiállított államvasuti összes kedvezményes, évi bérlet és szabadjegyek érvényességét 1913. január 15-ig bezárólag meghosszabbította. Megjegyzendő azonban, hogy ez a meghosszabbítás nem vonatkozik az időleges szabadjegyekre és a kedvezményes igazolványok egyéb neveire; így a féláru menetjegy váltására jogosító arcképes igazolványok január 1-e után csak az esetben jogosítanak kedvezményes utazásra, ha azok az 1913. évre megfelelően érvényesítve vannak.

— Segélyosztás a városházán. Varjassy Lajos aradi polgármester ma délután osztotta ki Andrányi Károly báró által a város szegényei részére adományozott ezer koronát. Körülbelül 160—165 egyén között osztott meg az adomány 20—10 és tulnyomó részben 5 koronás részletekben. A rendőrség által összeállított névsorból igen sokan hiányoztak olyanok, akik szintén rászorultak volna a támogatásra, el is jöttek és személyesen jelentkeztek, de csalódottan kellett távoznok, mert a polgármester kénytelen kellett, de elutasította őket, mert csak a hatóság által kijelöltnek juttatható a pénzből. Körülbelül ez évben is azok kaptak nagyobb összeget, akik az elmúlt esztendőben, olyan családok sarjai, akik valaha jobb napokat láttak, de ma nélkülöznek és szegénységüket nem viszik a nyilvánosság elé. Ezért, de a többi segélyre szorult érdekében is ismételjük meg ama véleményt, hogy a kiosztásnak legjobb és legmegfelelőbb mondia lenne a posta útján történő kézbesítés. Akkor nem jár szódnék le olyan jelenet, mint ma, hogy egy özszetöpörödött anyókat, aki két botra támaszkodva vonszolta fel magát az emeletre, üres kézzel volt kénytelen elbocsátani, mert nem vették fel a jegyzékbe a rendőrségen. Sirva távozott a beteg öreg asszony a polgármester elől és bizony igazat kellett neki adni, amikor arra szólította fel az őt két oldalról támogató koldus társait, hogy nézzenek széjjel, milyen egészséges emberek részesülnek adományban, ő, a beteg, járnai is alig tudó nyomorék pedig hiába tette meg az utat a városházára. Ha már nem elégíthető ki minden jogos kérelem, akkor legalább szűnjék meg az alkalom az ilyen rekriminációkra.

— Öngyilkos arvaszéki ülnök. Nagyváradról jelenik: Hegyessy Pál dr., Biharmegye arvaszéki ülnöke vasárnap déli 1 órakor a nyílt utcán agyonlőtte magát. Hegyessy dr. egy idő óta nagyon zárkózottan élt, félnapokon át bolyongott a városban és exaltált különkedéseivel mindenütt feltűnést provokált. Szombaton éjjel a kávéházban mulatott és Rácz Endre rendőrkapitány előtt hangoztatta, hogy agyonlővi magát. A kapitány kora reggel figyelmeztette Jánossy Gyula főkapitány helyettesét Hegyessy dr. gyanus viselkedésére és detektiveket küldtek ki keresésére, de nem találtak rá. Délben Hegyessy apósának, Csulyok Béla dr. táblabíró kórház-utcai háza előtt járkált néhány percig föl- és alá, majd Browningot vett ki és a kapu előtt fölbelőtte magát. Felőrai halálusa után meghalt. Az öngyilkos arvaszéki ülnök aránylag fiatal ember volt és szép jövőt jósoltak neki. Fia volt Hegyessy Márton volt országgyűlési képviselőnek, a szabadságharc híres történetírójának.

— Halálozások. Horovits Lipót, Zenta város volt főszámvevője és örökös tb. tüzoltó főparancsnoka, temesmegyei nagybíró tegnap váratlanul meghalt Temesvárt. Az elhunytban Horovits Gusztáv kollégánk nagybátyját gyászolja.

Hoffmann Mór losonci kereskedő december 29-én, nyolcvan éves korában meghalt. Hoffmann Sándor aradi kereskedő benne édesapját gyászolja.

— Az aradi vasipari részvénytársaság büntetése Megirtuk, hogy Gedeon János az aradi vasipari részvénytársaság igazgatója megfélebbezte a rendőrbíró ítéletét, melylyel az őt 200 korona és 150 korona pénzbírsággal sújtotta, mert a telepen lévő tanulókat arra nem jogosult egyének ütötték és mert olyan tanulók is voltak, akiket szerződés nélkül állították munkába. A tanács ma tartott ülésében foglalkozott a felebbezéssel és elutasította azt és az első foku bíróság ítéletét indokainak következtében helybenhagyta.

— Hamis ötkoronások. Borosjenőn, különösen pedig a közeli kisebb falukban, sok hamis ötkoronás van forgalomban. A héten Berár Pál garbai és Faur Pál somoskeszii földmivest jelentették fel hamispénz forgalomba hozásáért és megindult ellenük a vizsgálat, bár hihetőleg mindketten ártatlanok, mert őket is becsapták a hamis pénzzel.

— Amikor a trónörökös Déván járt. Karácsonyi cikkünkre vonatkozóan Dobosy Károly aradi gyáros levelet irt nekünk, amelyben többek között a következőket mondja: A trónörökösnek küldött függönyökre vonatkozóan Nikora Ágostonné azt mondta, hogy azokat két román nő készítette. Ez kissé téves. Ugyanis azok készítésében résztvett két szászvárosi előkelő polgárleány is. És mert az egyiket szarancsós vagyok feleségemnek mondhatni, örömmel tudatom ezt önnek annál is inkább, mert 14 évi házasságunk után ezt az ön közleménye folytán tudtam meg a feleségemtől. Amidőn ezen körülményt bátor voltam örömmel közölni, tettem ezt a történelmi hűség kedvéért, aztán egy kis büszkeségből, na és mert halás vagyok becses közleményéért. — Itt jegyezzük meg, hogy nyomtatási hiba következtében a karácsonyi cikkben tévesen közöltük, hogy Nikoráné ajándékban küldte a függönyöket a fenséges urnak. Ferenc Ferdinánd a Dévai nőgyógyásznak megfizette a függönyök árát.

— Angyalcsináló orvos. Pécsről jelentik: Sárospataki ügyész indítványára a pécsi törvényszék vizsgálóbírája elrendelte Boros Lajos dr. pécsi orvos letartóztatását, mert a doktor állítólag tiltott operációt végzett egy harmincötévesztendő uriaszanyon, aki nemsokára meghalt. A letartóztatott orvos, aki tavaly rendkívül érdekes előadást tartott Budapesten a gyermekek nemi felvilágosításáról, tavaly Rómában a nemi betegségek leküzdésére alakult egyesületek nemzetközi kongresszusán részt vett egy kiváló tanulmányával. Operettet is irt pár esztendeje, amely a pécsi színházban került bemutatásra.

— Eljegyzések. Schwartz Rózsikát Zarándorj eljegyezte Berkovits Nándor szigorló orvos. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Ruzicka Irénke és Kolosy Sándor jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Elégett emberek. Moszkvából jelentik: Vasárnap reggel leégett a Sándor vasút alkalmazottainak kaszárnyája. Eddig tizenhárom ember meghalt, holttestet húztak ki a romok alól.

— Grából jelentik: Vasárnap reggel leégett a Mary-Mill papírneműgyár gépterme, munkaterme és raktárhelyisége. A gyártelep a Plentel, Westermann, Seeburger és társa cég tulajdona. A biztosítással megtérülő tűzkár négyszázezer korona. A tűz valószínűleg attól támadt, hogy a gázmotor közelében olajos tisztítórongyok hevertek, amelyek bizonyára egy kipattano szikrától tüzet fogtak. Az oltásnál huszonkilenc tűzoltó könnyebben megsebesült. A tüzet csak délben sikerült teljesen eloltani.

— Letartóztatott titkos banda. Nagyikindáról jelentik: A rendőrség egy idő óta figyelmes lett egy titkosan működő társaságra, amely a lakosság izgatásával, leánykereskedéssel és egyéb obskurus dolgokkal foglalkozott. A rendőrség nyomozása alapján a nagyikindai ügyészség most elrendelte Babiti József opprini, Ottorán Mihály, Celler Constantin és Ritter József nagyikindai lakosok letartóztatását.

— Az aradi árvaház sorsa. Arad város tanácsa ma rendkívüli ülést tartott, hogy átvegye a Katolikus Háziasszonyok szövetsége aradi fiókjának választát, az árvaházi növendékek ellátására vonatkozó több kérdésre. A vállalkozó szövetség kötelezőleg kijelentette, hogy a takarításról és a fűtés ellátásáról ő gondoskodik a saját alkalmazottjai, illetve cselédjege útján, ha a város ezt megtéríti, valamint hajlandók a növendékek ruháinak mosatását is ellátni. A város a megőgpet már meg is vette. A tanács ma elfogadta az egyesület minden ajánlatát és most már január elsejével megkezdhetik a Háziasszonyok működését.

— Kereskedők újévi munkaszünete. Mint minden esztendőben, az idén is elhatározta az aradi kereskedők nagy része, hogy újév napján az üzleteket egész nap zárva tartja. A kereskedők ezzel maguknak munkaszünetet szereznek, e mellett pedig elhárítják azokat a zaklatásokat, amelyek az újévi ajándékozás jogcímén esik az üzleteket. Az aradi fűszer- és csomagekereskedők közül a következő cégek irták alá az újévi munkaszünetre vonatkozó nyilatkozatot: Éles Ármin, Fejér Gyula, Hoffmann Ottó, Färber Lajos, Daimel Lajos, Lázár Gyula, Dürr Gusztáv, Pollák József, Ebrénfeld Ignác. A többi szakmabeli kereskedők közül is sokan fogják újév napján egész nap zárva tartani üzleteiket.

— A vörös kereszt-egylet ápoló tanfolyama. Az aradvárosi vörös kereszt fiókegylet által rendezett ápoló tanfolyam gyakorlati része azon jelentkezettek számára, akiknek vezetékneve L—Z betűvel kezdődik, 1913. év január hó 2-án veszi kezdetét az aradmegyei központi sebészeti pavillonjában (I. emelet). Kérjük a jelentkezetteket, hogy lehetőleg délután 4 órára pontosan megjelenni sziveskedjenek. Az aradvárosi vöröskereszt fiókegylet elnöksége.

— Pincetűz. Tegnap délután három és négy óra között Scheffer József könyvkötő Salac-utcai üzletének pincéjében a papírhulladék meggyulladt. A tűzoltók rövid idő alatt elfojtották a tüzet. A kár jelentéktelen.

— A Kamara mentőtanfolyamának megnyitása. Többször megemlékeztünk róla, hogy az aradi Kereskedelmi és Iparkamara a helybeli kereskedelmi, ipari- és közlekedési vállalatok tulajdonosai, tisztviselői, művezetői és munkásai számára mentő tanfolyamot rendez. A mentő tanfolyam ma este vette kezdetét a kamarai színház üléstermében, ahol a hallgatónak nagy száma gyülekezett össze a tanfolyam vezetőjének, Hecht Adolf dr., városi kerületi tisztviselő bevezető előadásának meghallgatására. A megjelentek Hecht dr. érdekes és tanulságos előadását a legnagyobb figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták. A tanfolyam legközelebbi előadása január hó 2-án, csütörtökön este fél 7 órakor lesz.

— A Nők Otthona javára a következők voltak szivesek ajándékozni: Széchenyi Kázmérné urnó újságot, újságtartót, egy képet, egy imakönyvet, egy számolyt, két retikült, egy tolltartót, egy kis kosarat aranyozott spárgából, gyertyatartót, mézeskalácsot, házikészítményt, L. R. né urnó 9 liter bort és egy kis kosárka tojást, Berzsenyi Béláné urnó 5 üveg befőttet, 5 üveg paradicsomot, Mihályi Gusztávné urnó 15 üveg befőttet és a „Világ” egy évfolyamát. Sch. R.-né urnó 4 üveg befőttet és 2 üveg málnaszörpöt, N. N. diós- és mákos patkót, N. N. egy tál ünnepi tésztát, Halmay Andorné urnó 5 üveg bort, 3 csomag játék-kártyát és az Új Idők egy évfolyamát. Mindezen adományokért hálás köszönetet mond az elnökség.

— A Lloyd Hitelvédő Egyesület Budapest, amely eddig is lekiismeretes információi alapján, egy pénzügyi, valamint a kereskedelmi világban széleskörű népszerűséget szerzett, legújabb hatáskörét kibővítette és pedig számlák, váltók és egyéb értékeknek az ország bármely részében való inkassálásával az összegek csekélységére való tekintet nélkül. A tranzakció osztály, kétes követelések behajtásával, valamint moratoriumok és egyezségek keresztülvitelével foglalkozik. Ezen egyesület vállalkozik az egyesületi quotáknak készpénzben való előlegezésére, amely mellett egyesületek sikeres és gyors keresztülvitelét biztosítja.

— Köszönetnyilvánítás. A csász. és kir. 12-ik huszárezred aradi osztálya 50 koronát, dr. Prohászka Lászlóné pedig 5 koronát adományozott az aradvárosi vörös kereszt fiókegyletnek. Az adományokért hálás köszönetet fejezi ki a fiókegylet választmányának nevében: Wadowsky Gusztávné elnök.

— Új részvénytársaság. Amint tudomásunkra jutott a Kathreiner vállalatnál az eddig is e vállalatnál részessétek cégek „Kathreiner malátakávé gyárak r. t.” elnevezése alatt új részvénytársaságot alakítottak. A részvénytőke 4 millió korona. A Kathreiner-féle Kneipp malátakávé már több mint 22 év óta van forgalomban és mint azt az új alakulás legjobban bizonyítja ezen idő alatt, jelentős iparcikké vált. Továbbá arról értesülünk, hogy egy nagy új gyár is épül, amelyet már közel jövőben üzembe hoznak.

— A t. kereskedelmi- és irodai alkalmazottak figyelmébe. Értesitem t. keresk. és irodai alkalmazott urakat, hogy január hó elején új esti könyvelési tanfolyamokat nyitok, a hol a mérlegképes kettős könyvelés teljesen gyakorlati alapon három hó alatt elsajátítható. Tandíj havi 10 kor. Ugyanott oktatás gépirásban, gyorsírásban és keresked. számtanban. Beiratkozások mindennap a Ziffer féle írógépvállalatnál, Andrassy-tér 21. — Engel Mór, tanfolyamvezető. 8136

— Zene a Hungaria kávéházban. Szilveszter estélyén Kolozsvár legelső cigány zenekara játszik Puskás Béla primás vezetésével a Hungaria kávéházban.

— Modern ékszerek, műtővös tárgyak nász, alkalmi ajándék, dísz tárgyak, evő és ivóeszközök ezüstből, világhírű gyártmányú órák szolid árban beszerezhetők Igaz Sándor elsőrangú ékszerész Arad, Andrassy-tér, Minolta-palota. Telefon 321.

— Törmelék tea, teasütemények, finom minőségű tea rumok *Kotányi paprika lerakatban József főherceg ut 3.*

— Elegáns női táskák, pénztárcák, utazó-készletek, manikűrök, fésűgarnitúrák, illatszerek, játékszerek és más ajándéktárgyak nagy választékban Hegedüs Gyula cégnél Andrassy-tér 16.

— Ingusz I. és fia géperőre berendezett dobozgyára Arad vár katonai fegyház. Készít mindennemű dobozokat.

— Legjobb hegedűhurok és tolltollszáraz Kerpel Izsónál kaphatók.

— Fizetésképtelen kereskedők egyeztetését és moratorium megszerzését elvállalja „Kereskedelmi Egyeztető” iroda Arad, Simonyi-utca 9. sz. Telefon szám 828.

— Legcélsebb újévi ajándékok üveg, porcellán, kiházasítási cikkek, lámpa- és díszműtáru tárgyakban feltűnőolcsó árban kaphatók özv. Süttö Józsefné üvegkereskedésében Forrai-utca 2. 7083

— Újévi levelezőlap ujdonságok Kerpelnél.

— Olvasó közönségünk b. figyelmét felhívjuk Fischer Mór üveg és lámpaárú cégnél mai hirdetésére.

— Legdivatosabb névjegyek Kerpelnél.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger boyok. Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(Ami a legnagyobb baj.) Egyik kisebb városban történt. Egy kereskedő a kis fiával elment a színházba. Rendkívül izgalmas drámai előadás volt. A karzaton ültek egymás mellett. De a fiatal polgártárs a dráma hatása és a felszigazott érdeklődés folytán annyira kihajolt a karzaton, hogy egyensúlyát elvesztve, leesett a karzatról a földszintre. A megrémült apa zuhanás közben kiáltotta fia után:

— Az Istenért, Mórckám, mit csinálsz? Hiszen odalenn a hely drágább.

(Két kis lány a fürdőkádban.) Egy aradi ur-asszonynak hatnyolc esztendő, két bájos leánykája ma fürödni ment a jó meleg fürdőszobába. Amikor már a vízben lubickoltak, becsúszott hozzájuk az anyjuk.

— Hol tartottok gyerekek? — érdeklődött a mama.

— Most fogunk a szappanozáshoz, — mondták és buzgalommal szappanozták a tiszta vizet, amelyben liliumfehér lábuk mint a márvány fehérlett ki.

Kis idő múlva kopogtatott a fürdőszoba ajtaján a nagybátyjuk, Zsiga bácsi, aki kedveskedve kérdezte:

— Szabad-e nekem is bejönnöm?

Az idősebbik leányka sivalkodva szólalt meg:

— Jaj, még ne, majd tíz perccel később.

— Miért éppen tíz perccel később?

— Mert akkor már nagyon szappanos lesz a víz.

(A meszelés.) Egyik aradmegyei faluban száj- és körömfájás volt. Amikor megszűnt a betegség, az állatorvos elrendelte, hogy minden istálló meszeljenek ki. Meg is vizsgálták aztán a rendelet végrehajtását. Az egyik atyafinak az istállójában a meszelésnek semmi nyoma sem volt.

— Miért nem meszelte ki az istállóját atyafi — kérdi tőle az állatorvos.

— Hátszen nem a pajta volt beteg, hanem a tehen. Én a tehenet meszeltem meg, hiszen annak fájt a lába...

(Az apró.) A lövönaton, Gáj falú, vasárnap délután elfogyott a kalauz aprópénze. Mindenki koronával, öt koronásokkal kínálta. A kalauz lassan dühbe jön. Egyszerre felszáll egy menyecske, karján egy csecsemővel. A menyecske is öt koronást nyújt a kalauz elé. Ez rárivall:

— Kinnél apróbb nincs magának?

A menyecske ránéz a kalauzra s a kisbabára.

— Nincs hát. Hiszen még csak három hónapos a kicsike.

MULATSÁGOK.

(=) Az Aradi Kereskedők Köre estélye. Szomorú esztendő temeinek jobb reményekkel, biztató esztendő köszöntenek a kereskedők azzal a mulatsággal, amelyet az Aradi Kereskedők Köre rendez december 31-én este a Fehér Kereszt nagytermében. A Szilveszter est fél kilenc órakor kezdődik és annak műsorát sok mulattató szám kíséri, amelyeket Fuchs Albert konferál. A műsorba — az Uránia-színház szíveségéből — több humoros mozgókép illeszkedik be, amely szintén élvezetére lesz a közönségnek. Vonzó számokkal lépnek fel: Győző Alfréd és Nógrádi Malvin, a színház tagjai; művészi értékű lesz Ungár Imre hegedűszólója és érdekes Zádor Jenő felolvasása. Bűbepő díj 2 korona, csatladyeg 5 korona; a tagok szokásos kedvezésekben részesülnek. Az esetleg fennmaradó tiszta jövedelem a Kör ház-alapját gyarapítja és erre való tekintettel felülfizetéseket szívesen fogadnak.

(=) A III. kerületi polgári kör ezúton meghívja a nagyérdemű közönséget Szilveszter napján a saját helyiségében (Illés-utca 75. sz.) tartandó tea estélyre, mely reggelig tartó táncsal lesz egybekötve. Pál Lajos s. k. elnök.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Pusztapó. Direkt a belügyminisztérium név-magyarosítási osztályába is küldendő a kérvény, amely bélyegmentes. A születési és illetőségi bizonyítvány csatolandó.

Tibi. Középiskolai érettségi bizonyítvány. De helyesen teszi, ha a gimnáziumba iratkozik be.

A. H. Csak akkor, ha megfelelő jó bizonyítványa van. Az iskola felügyelő bizottságához intézendő a kérvény.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Áresések a tőzsdén.

Saját tudósítónktól.

Budapest, december 30.

A múlt heti nagy hausset ma ismét hirtelen depresszió váltotta fel. A londoni béké tárgyalások sikertelenségéből a balkáni háború további folytatására következtetnek és az albán kérdés ismét kritikus fordulóponthoz érkezett. E kedvezőtlen külpolitikai viszonyok depimáló hatását meg fokozza a pénzügyzet ropant feszültsége. A jegybankok soha nem tapasztalt ostromnak vannak kitéve és az ultimó a kereskedelemre a leg súlyosabb perspektívák között köszönt be. Szóval, minden hozzájárul ahhoz, hogy a nagy áremelkedés, amely különben is tulgyors és indokolatlan volt, most az ellenkező irányba csapjon át.

A kontremin, mely a múlt heti hirtelen hausse folyamán nagy veszteségeket szenvedett, ma ismét új erőre kapott e hatrártató körülmények összeműködése folytán és sietett az általa remélt áresések kiaknázására. Így történt, hogy az eladási kedv ma megint tulsúlyba került és a piacra kerülő áru nagy mennyisége erősen lenyomta az árfolyamokat.

Az árcsökkenés különösen a helyi piac főbb spekulációi értékeiben volt nagy. Így Magyar Bank 12—13. Közuti 10—12 koronával esett szombat óta. A nemzetközi piac értékei is 6—7 koronával hanyatlottak. A közsarupiacban pedig, különösen Saigo és Általános község érezték meg a hangulat változását.

A déli tőzsdén eleinte tovább lanyhult az üzlet, de később kisebb intervenciók vásárlásokkal az előtőzsdéi áreszeteségből néhány korona megterült. A zárát javult. Kötöttek: Magyar hitel 798. Osztrák hitel 617, Osztrák Magyar államvissza-

700. Jelzálogbank 428. Leszámitolóbank 527. Rimamurányi vasút 716. Közüti vasút 675. Városi vasút 374. Magyar bank 547.

== Legkisebb ércéskészlet. Az Osztrák-Magyar Bank decemberi harmadik hetének kimutatása szerint a bankjegyforgalom a két és fél milliárdot lényegesen meghaladta és ezzel elérte fennállása óta a legnagyobb összeget. E rekordszám természetesen onnan ered, hogy a kölcsönátlag is oly magas, mint soha sem volt. A váltótárca és lombard együtt 1533 millióra rugott és biztosra vehető, hogy ezek a nagy számok az ultimo-kimutatásban még lényegesen nagyobbak lesznek, úgy, hogy az adóköteles forgalom december végére elérheti a 600 milliót. A bankjegyek fedezeti aránya ellenben folyton leromlik, minthogy az ércéskészlet állandóan csökken s a múlt héten is csaknem 5 millió koronával volt csekélyebb. A valutaszahalyozás eszterdeje óta a jegybánk aranyfedezetének aránya a bankjegyforgalomhoz nem volt oly csekély, mint most.

== Megsemmisített birtokvétele. Budapestről jelentik: Az esztergomi káptalan röviddel ezelőtt megvette az iregi báró Schossberger-tele uradalmat. A miniszter azon az alapon, hogy nem akarja eszoporítani a költött birtokok számát, a szerződést nem hagyta jóvá. A hír a megyében nagy örömet keltett a gazdák között, mert a birtok most parcellázás alá kerül.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Táborlati tudósítás.

Budapest, december 30

Készáru.

Amerika változatlan. Kevés forgalom.

Határidő.

	Déli sárlát	2 órai sárlát
Buza 1913. áprilist	11-74-11-75	11-75-11-76
Rozs 1913. áprilist	10-14-10-15	10-15-10-20
Tengeri 1913. májst	7-49-7-50	7-50-7-57
Zab 1913. áprilist	10-53-10-54	10-54-10-55
Ma árak 50 kilónként számítva.		

Budapesti értéktőzsde (dec. 30.)

Magyar hitel	789 50
Osztrák hitel	618 —
4% koronajáradék	85 05
Osztr.-magy.-államvasút	680 —
Jelzálogbank	428 —
Leszámitolóbank	517 —
Hasai Bank	290 —
Magyar Bank	548 50
Keresk. Bank	3720 —
Rimamurányi	720 —
Salgótarjáni	750 —
Közüti Vasút	676 —
Városi Villamos	853 —

Bécsi értéktőzsde (dec. 30.)

Osztrák hitel	607 50
Magyar hitel	800 —
Osztrák-magyar államv.	702 —
Déli vasút	246 —

A Temesvári Lloydársalat terménycarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 912. dec. 30. Buza 75 kilogrammos 20.25-20.35, 75 kilogrammos 20.45-20.55, 77 kilogrammos 20.55-20.65, 78 kilogrammos 20.65-20.75 Rozs (prima) 18.55-18.60 (közép) 18.05-18.15 Arpa (sertőző) 19.65-19.95, (takarmány) 18.25-18.35, Zab (prima) 20.35-20.55, közép) 19.65-19.95. Tengeri régi, (magyar) 19.05-19.05, új 10-10.50, (román) régi 19.05-19.05, új ———. Burgonya 100 kgr. (fehér) 5.50-5.70, (rózsá) 5.30-5.40.

Feladó szerkesztő:

Bojgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1912. december hó 31-én:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Éva.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Willner és Bodanzky. Fordította Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Pojgár S.

SZEMÉLYEK:

Flannert	Huszár K.	Éva	Kállay Jolán
Milneflaur	Győző A.	Mathieau	Szily Sándor
Paquerette	Sz. Rontay B.	Voissin	Szabó Lajos
Laruse	Herold Ede.	Prünelles	Hajdutska L.

Kezdeté este 8 órakor.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedden, 1912. december 31-én:

1. Egy utazási kaland. Humoros. — 2. Corzika. Természet után. — 3. Csintalan fiúk. Kacagató. — 4. Cirkusz a levegőben. Négy felvonásban.

Előadások délután 1/2 órától kezdve esti fél 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélküli megjelenni. — Minden előadászon katonazenekar játszik. Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színházpadi

Ma kedden, 1912. december 31-én:

1. Kibékülés a hóban. Dráma. — 2. Küzdő szívek. Társadalmi dráma 2 felvonásban. — 3. Ágoston kedvese a balban. Humoros.

Az előadások kezdete délután 1/2 órától folytatódva 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., színtér 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill. — Gyermek a IV. hely kivételével a felét fizetik, kősort ingyen kapni a jegyzedőknél. — Sajátzene. — Ruhátár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

FELNŐTTEKNEK IS KITÜNŐ.

Valamely erő itő szer használata gyakran szükségesnek mutatkozik nemcsak gyermekeknek, hanem felnőtteknek is és pedig úgy a nők, mint férfiak részére minden korban. A már évtizedek óta ismert és híressé vált Scott féle Emulsió ilyen minőségben mindig kitűnően bevált, akár veleszületett gyengeségről, akár valamely betegség utáni elerőtlenedésről van szó. Már aránylag rövid használat után látható a Scott féle Emulsió hatása. Észrevehető az életérő gyarapodása és különösen javul az étvágy is. Ennek folytán az általános erőgyarapodás gyorsan halad és új életkedv támad. A Scott féle Emulsió oly kellemes és jóízű, hogy felnőtteknek sem esik nehezükre, azt hosszabb időn át szedni és jól elviselni.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű helyeget küld Scott és Bowne, G.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy gyógytár után próbaadagot küldünk.

Aspirin-Tabletták

(a közismert fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirint kapja, mindig Aspirin-Tabletta formában kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 üvegcső 20 félgrammos tablettával K. 1.20-ért, kaphatók. Minden egyes tablettán rajta van az Aspirin szó.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld und Leverkusen b. Mülheim am Rhein.

9341

Nagyválaszték amerikai női fűzős és gombos cipőkben 9 kor., 10 kor., 11 kor., 12 kor., és 14 koronától egész 25 korona árig kapható

KUTÁNYI J. Arad, Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

LEGSZEBB
LEGOLCSÓBB
ÚJÉVI LEVELEZŐ LAPOK
darabja 4. 6. 8 és 10 fillérért
DÉCSI GÉZA
papírüzletében kaphatók
ARAD, Forray-utca
(Nádasdy palota)

Cipő különlegességek

Iványi Menyhért

Aradon, Forray-utca

Eredeti amer. férfi vagy női

fekete vagy barna ... 13 K.

Antilop divat magas cipő ... 14 K.

Eredeti angol kalapok nagy

választék Gyukits kalap ... 10 K.

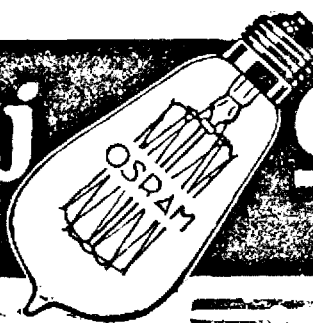
Női vagy férfi sevrő cipő ... 9 K.

2451

Névjegyek

eslnos kivételben készülnek az ARADI NYOMD RÉSZEVENYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Az új

Osram-drótlámpák

Törékellenek

Nyilttér. ÓRIÁSI

választékot talál mindenfajta FÉRFI-, FIU- és GYERMEK-RUHÁKBAN, ugyszinté CIPŐ-, KALAP- és ural divateikkekben

Korányinál

a Szabadság-téren, 5441

KÁVÉ
TEA
RUM

Egy 2 középiskolát végzett 14 éves
ügyes fiu
nyomdász-tanulónak
felvétetik.

Magyar királyi Államvasutak Üzletvezetősége Arad.

36428—1912. III. sz.

Pályázati felhívás.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályázatot hirdet 40—50 állomás felügyelő jelölti állásra.

Ez állással jár a szolgálatba való lépés napjától 2 korona 40 fillér napi bér és szolgálati egyenruha. — A napi bér minden, sikerrel letett szakvizsga után 20—20 fillérrel emelkedik 3 koronáig.

A sikerrel letett 3 szakvizsga után és megfelelő szolgálattétel esetén, ha katonai kötelezettségének is eleget tett az állomás felügyelő-jelölt évi 1200 korona kezdő fizetéssel és megfelelő lakáspénzzel lesz kinevezve végleges állomásfelügyelővé.

A sajátkezü' eg irt és 1 korona okmányb'lyeggel ellátott pályázati kérvények a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségéhez Arad címzendők és a kérvényhez a következő eredeti okmányok vagy közjegyzőileg hitelesített másolatok csatolandók u. m. keresztlevél, iskolai és erkölcsi bizonyítvány esetleg a véderőhöz való viszonyát igazoló okmány.

Orvosi bizonyítványt nem kell csatolni a kérvényhez, mert az orvosi megvizsgálattatás iránt az üzletvezetőség fog intézkedni, mely orvosi vizsgálat díját 4 koronát azonban a kérelmező tartozik viselni.

Pályázatnak ez állásra a 18 évet már betöltött de a felvétel időpontjában a 35-ik életévet még meg nem haladt, a magyar nyelvet szóban és írásban bíró magyar állampolgárok, kik legalább is a középiskolák alsó négy osztályának vagy az azokkal egyenlő rangu iskoláknak sikeres elvégzését igazolni képesek.

Arad, 1912. december hó 20-án.

Pfaffner,
üzletvezető.

8154

848—912. gsz.

Versenytagyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Varjassy Lajos-utca burkolási munkálatainak elvégzése iránt 1913. január hó 7-én delelőtt 10 órakor a városháza földszinti tanácstermében zárt írásbeli versenytagyalást tart. Ajánlat tehető a szóban levő ut a) keramittal való burkolása, b) kocka kővel való burkolása c) asphaltal való burkolására. Részletes feltételek:

1. A versenytagyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki iparágakörülására engedélylyel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkálattal teljesítésére hatósági engedélylyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad szab. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és Iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban, 1 koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. 10 órájáig nyujtandók be. Az elkésett vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 2 koronáért kaphatók, miután az egységárak és végösszegek pontos leírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be. Az ajánlatok kizárólag a városi mérnöki hivatalban megtekinthető munkákra nyujthatók be.

4. Az ajánlathoz 5% bánatpénznek a városi pénztárba való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munka-athoz kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közegei ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7. Fentartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintett nélkül szabadon válasszunk.

8. Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a munka feltételeknek részben, vagy egészben eleget nem tenne, jogunk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni.

10. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot, már az ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkálatokat vezetni fogja társai nevében a munkálatokra vonatkozó rendeleteket és utasításokat átveszi s a folyósított járandóságokat felveheti. Nyilatkozatban kiteendő az is, hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

11. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

12. A versenytárgyalás a fent jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

13. Az ajánlatok felett Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

14. Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

Arad, 1912. évi december hó 16-án. **A gazdasági szék.**

ÚJ MECHANIKAI MŰHELY!

Értesitem igen tisztelt ismerőseimet és a nagy közönséget, hogy a helybeli Samstag A. és fia műszerészeti cégből békés uton kiváltam és Arad Batthyány-utca 37. sz. alatt önállósítottam magamat, ahol is egy jól felszerelt

161

mechanikai javító műhelyt

rendeztem be. — Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat u. m.: **Automobil, varrógép és kerékpár javításokat** úgy helyben mint vidéken szakszerű kivitelben jutányos árban.

Automobilvezetőknek készségei közvetitek alka mazást.

Szives támogatást kérek teljes tisztelettel:

SAMSTAG GYULA

MEG VAN A BÉKEI

abban a családban, ahol
ujévi
ajándékkul egy

Popper

Testvérek

féle 20 koronás
gyűjteményt vásárolnak,
amely tiz féle cikk-
ből áll és pedig:

Egy ruhára való angol kelme.
Egy vég vászon 6 női ingre.
Egy himzett bluz.
Egy gyapjú sál, fejre.
Egy ernyő.
Egy blouzra való zefir.
Egy pár keztyű.
6 darab zsebkendő.
5 darab férfi gallér.
1 darab férfi nyakkendő.

Ezenkívül occasió
áraink a következők:

Egy teljes szövetruha —	K	8.—
Egy aljra való szövet —	K	2.—
Egy teljes barchet-ruha —	K	2.80
Egy ingre való zefir —	K	1.20
Egy damaszt-abrosz —	K	1.80
Egy blouzra való csikos selyem — — — —	K	8.50
Egy selyem alszoknya —	K	7.—
Egy szövet ágygarnitúra —	K	10.—
Egy ruhára való karton —	K	2.80
5 darab törülköző —	K	2.—
6 darab férfi-gallér —	K	1.80
4 pár kezeldő — — — —	K	2.—
Egy csipke stor — — — —	K	4.50
Egy esernyő — — — —	K	1.50
Egy vég vászon 6 ingre —	K	8.—
Egy nagy vég kanavász —	K	10.—
Egy női ing — — — —	K	1.90

Vidéki megrendelést
pontosan, utánvétellel
eszközzük.

Tisztelettel

Popper Testvérek
Arad, Forray-utca.

Legszebb
ujévi ajándék!
Valódi harzi kanári
madarak,

szárny alatt
harzibélyeg-
gel, éjjel-
nappalének.

lők, versenyképes olesó árban már
10 koronától, ugyszintén

tengerentuli diszmadarak
minden színben kaphatók. 7385
ZIMMERMANN JÁNOS-nál
Aradon, Deák Ferenc-utca 10. sz.

Uj tűzifa-üzlet.

A n. é. közönséget értesitem, hogy
Hunyadi-utca 6. szám alatt
egy

fa- és szén-üzletet

nyitottam, hol állandóan raktáron
tartok elsűrendű száraz aprított
tűzifát 100 kilónként 3 koronáért
házhöz szállítva, ugyszintén kitű-
nően égő darabos kőszent 100
kilónként 5 koronáért. Puhafa,
gyujtósnak, már 8 fillertől. Üzlet-
elvem: Figyelmes és gyors ki-
szolgálás, pontos kimeréssel.

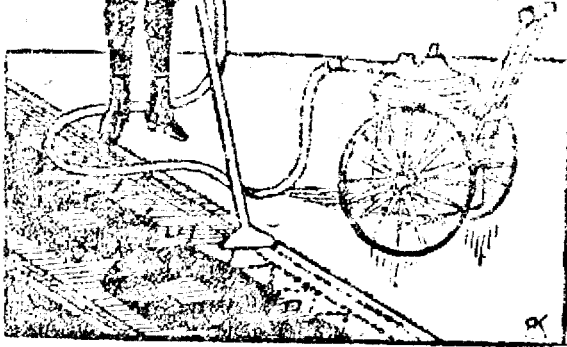
Szives pártfogást kérek

Kovács Pál.

Porszívógépek,

parkettisztítók, villany főzőedények
és vasalók, villanyberendezések, vil-
lanyosillárok, dynamogépek, villany-
motorok

olósón kaphatók:

Kalmár Józsefnél

Aradon,
Salacz-utca 2. szám

6111

guteri FÖLDES, KELEMEN gyógyszerész

1505

Aradon.

Ajánlja dus raktárát legfinomabb sterilizált kötszerekben
a Magyar gyógyszerkönyv 3-ik kiadásának megfelelő
minőség és csomagolásban. A kötszerek Hartmann és
Kleining hírneves Hohenelbei gyárából származnak s azo-
kat a legolcsóbb áron hozom forgalomba. 1/4 kilós
Bruns vattát 80 fillér, 1/2 kilós Bruns vattát 1.50 fillér,
Carbol, Dermatol, Jodoform Sterill, sublimat, Xeroform,
gazékat, Calico, Cső, Flanel Fősz, Gummi, Ideál, Isoform,
Jodoform, Mull, Organtin és vászon pólyákat, Bruns,
Carbol, Jód Salicil, Sublimat, Vaschloridos gyapotokat,
Bardleben égési sebkötőket, Bilrot batistot, Catgutot,
Dr. Elsenreich-féle kötő gyapotot, Drain csöveket,
Drüsen-féle jodoform csikokat, Esmarch kendőket, Mose-
tig batistot, Sinekét fából és fémből. Varró selymeket,
Orvosi hőmérőket különböző nagyságban és alakban,
szájhőmérőket, Uebe-féle gyártmányok 1.40, 1.60 2
korona 2.50. Pravaz fecskendőket teljesen üvegből (ste-
rilizálhatók) ugyszintén cautchukból és fémből 2.40, és
3 korona, Pravaz fecskendőket Leoni huza'okat stb.
Teljesen felszerelt másfél liter ürtartalmu Irrigateurokat
2.50 fillér, duplán emaltírozott 4 és 5 korona. Hygea kötőket
(cői havi kötők) 90 fillér, Tricot szövetből 3 korona. Betéte-
ket tucatonként 1.80 fillér. Kitűnően felszerelt mentő-
szekrényeket, a ministerium előírásának megfelelőket.

Értesítés!

A nagyérdemű közönség szives tu-
domására hozom, hogy a

Petőfi-utca 1. szám alatt levő

kifőzést megnyitottam,

ahol minden időben elfogadok ugy-
benti, mint külső abornenseket leg-
izletesebb magyar konyhai ételek
kiszolgálásával.

1 ebéd 3 tál étellel — csü-
törtök és vasárnap 4 tál
étel — 80 fillér.

Szives pártfogást kérek kiváló
tisztelettel

őzv. Kulinczay Antalné,
tulajdonos. 8097

Van szerencsénk a n. é. közönség
szives tudomására hozni, hogy
Tökölly-tér 1. szám alatt motoros
fűrészelési és aprított tűzifa el-
adási vállalatot létesítettünk.

100 kgr. aprított tűzifa ház-
hoz szállítva 2 kor. 70 fill.

Pontos kiszolgálás. Magunkat a
n. é. közönség szives pártfogásába
ajánlva vagyunk kiváló tisztelettel:

Iván és Burián.

Telefon 811. 8089

Legolcsóbb és legjobb cipő be-
szerzési forrás Aradon, Boros
Béni-tér 9. szám.

A n. é. közönség szives figyel-
mébe ajánlom saját készítményű
kész

férfi-, női- és gyermek-cipő

raktáromat, hol állandóan dus vá-
lasztékot tartok mindennemű leg-
divatosabb és legtartósabb cipők-
ből legolcsóbb árakban. Megrende-
lések gyorsan és pontosan elké-
szítetnek. 5041

Teljes tisztelettel

Czernóczky Imre,
uri- és női cipész.